

כעורח
השם
יתברך

ספר

הערב רב

וכל המסתערף

חלק י"ז

מנהיגי הערב רב
והסטרא אחרא

ילקוט מאמרים דיבורי גבואה ורוח הקודש
מהזוהר הקדוש ומהאר"י הקדוש ומהבעל שם
טוב הקדוש ותלמידיו הקדושים שבאחרית
הימים יהיו רוב המנהיגים והראשים מהערב
רב, וסימנים איך להכירם, וגודל החיוב
להתרחק מהם ומהמונם, והצורך להתפלל
להנצל מהם, וביאורים רבים בענינים אלו.

יוצא לאור בעזהש"ת על ידי

הוצאת "ועד גילוי פני הערב רב"

* * *

טבת תשס"ה לפ"ק

עיה"ק ירושלים תובב"א

מנהיגי הערב רב

והסטרא אחרא

ילקוט מאמרים דיבורי נבואה ודוח הקודש
מהזוהר הקדוש ומהאר"י הקדוש ומהבעל שם
טוב הקדוש ותלמידיו הקדושים שבאחרית
הימים יהיו רוב המנהיגים והראשים מהערב
רב, וסימנים איך להכירם, וגודל החיוב
להתרחק מהם ומהמונם, והצורך להתפלל
להנצל מהם, וביאורים רבים בענינים אלו

א.

זוהר הקדוש: חמשה מיני ערב רב יש

חמשה מיני ערב רב יש וסימנם נג"ע ר"ע
ה"עמלקים" המה הראשים בגלותא וחומסק את
ישראל – ה"גיבורים" המה הבונים בתני כנסיות ובתני
מדרשות לא לשם שמים רק להגדיל שמם וגזולין את
ישראל

וחמש מין אנון בערב רב ואינון (סי' נג"ע ר"ע) נ"פילים ג"בורים ע"נקים
ר"פאים ע"מלקים ובגיניהו נפלת ה' זעירא מאתרהא, בלעם
ובלק מסטרא דעמלק הוו, טול ע"ם מן בלעם ל"ק מן בלק אשתאר בבל
(בראשית י"א) כי שם בלל ה' שפת כל הארץ, ואלין אנון דאשתארו
מאלין דאתמר בהון (שם ז') וימח את כל היקום, ומאלין דאשתארו
מנהון בגלותא רביעה אנון רישין בקיומא סגי ואינון קיימין על ישראל

כלי חמס, ועלייהו איתמר (שם ו) כי מלאה הארץ חמס מפניהם אלין אנון עמלקים.

גיבורים מינא תליתאה עלייהו אתמר המה הניבורים וגו' אנשי השם ואנון מסטרא דאלין דאתמר בהון (בראשית י"א) הבה נבנה לנו עיר ונעשה לנו שם ובנין בתי כנסיות ומדרשות ושוין בהון ס"ת ועטרה על רישוי ולא לשמא דה' אלא למעבד לון שם הדא היא דכתיב ונעשה לנו שם וסטרא אחרא מתבגרין על ישראל דאנון כעפרא דארעא וגזלין לון ואחברת עבדתא ועלייהו איתמר (שם ז) והמים גברו מאוד על הארץ.

זוהר בראשית דף כ"ה

ב.

ביאור על הזוהר הקדוש

המתמנה על הציבור ומנהיגם ברחמים בידוע
 שגשמתו מכנסת ישראל – אבל המתמנה בכלי חמס
 גשמתו משורש נחש – הבונים מוסדות התורה לקנות
 להם שם ולהתגבר בזה על העם למשול עליהם ביד
 הזקה המה ה"גיבורים" מהערב רב

איתא בכתם פז הגאון המקובל האלוקי עיר וקדוש כמוהר"ר שמעון לביא זצוק"ל בעל מחבר זמר בר יוחאי, וז"ל בדף פה: אית ערבוביא מסטרא דנחש ואית ערבוביא מסטרא דע' ממנן על אומין דדמו לחיון ובעידן, ואית ערבוביאה דשדין ורוחין ולילין וכוחו מעורבבין בישראל וכו', הם הם הנקראים ערב רב הם אשר החריבו מקדשינו ועוד היום רבים מה בישראל הם המראים תומה ותחתיה

תעמוד הבהרת, כאשר יתבאר בהדיא בחמשת מלכי הקליפה אשר יזכור, ומאלין דאשתארו מנהון בגלותא רביעאה אינון רישין בקיומא סגיא ואינון קיימין על ישראל כלי חמס, אמר כי אלה הרודים בעם ישראל בפרך לא מבני ישראל המה וזה להם האות כי כל המתמנה על הציבור ומנהיגם ברחמים ונותן נפשו עליהם בידוע שנשמתו "מכנסת ישראל" כי מרחמם ינהגם, אמנם המתמנים על ישראל בכלי חמס נפשותיהם באה משורש נחש וכו', המין השלישי נקרא גבוים וביאר מי המה אלה ואמר עלייהו אתמר המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם הם דור הפלגה שבאו מנמרוד הוא היה גבור ציד כמו שביארו להמריד העולם לפי הב"ה בדור הפלגה אנשי "השם" אשר אמרו הבה נבנה לנו וכו' ונעשה לנו "שם" להפרידה מאלוף וכו', ואמר שמהם הם אותם הבונים בתי כנסיות ובתי מדרשות השמים בהם ספר תורה ועטרת על ראשו, ואין כוונתם רק לקנות להם שם ולא לשם שמים כי כן עשו בוני המגדל וכו'. כי לא יבנו הם בתי כנסיות ובתי מדרשות רק להיות חרב בידם לעשות חפצם ורצונם להתגבר על העם המה הגיבורים המתגברים על ישראל העניים המורדים ועלייהו איתמר והמים גבר מאוד מאוד על הארץ הם מיוחסים אל המים הדודונים מי המבול לא אל מי התורה הנקרא מים חיים, עכ"ל.

ג.

בזמן שהערב רב הם ראשים על ישראל כאילו שולטין על הקדוש ברוך הוא

ומה כתיב קחו מאתכם תרומה לה' ולא מערב רב דלא אתקריאו קהלה וחיבור עד דאתעבר מנהון ערב רב כביכות בזמנא דמתערבין ביניהו כאילו לא הוו גוי אחד, ובג"ד קחו מאתכם תרומה ולא משותפו אחרא דלא בעינא לשתפא אחרנין ביני ובייניכו, ולא עוד אלא כד ערב רב אינון מעורבין בישראל מה כתיב (איכה א) היו צריה לראש,

וישראל בתר דמתעברי מינייהו אלין מה כתיב שאו את ראש כל עדת בני ישראל, ולא עוד אלא דאמר קודשא בריך הוא אנא בעי לדיירא עמבון הדא היא דכתיב (שמות כ"ה) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ולא עוד אלא כד בני ישראל בגלותא עלייהו איתמר מי מעכב שאור שבעיסה, והא אוקמוה מארי מתני' בזמנא דערב רב אינון ראשים על ישראל כביכול כאילו (ס"א עברין שולטני דקודשא בריך הוא) עבדין שלטנו בקודשא בריך הוא וייעלון במשפטי כוכביא ומזלי ובג"ד צווחין ואמרי' (ישעיה כ"ו) ה' אלהינו בעלוננו אדונים זולתך.

זוהר פרשת פנחס רעיא מהימנא

ד.

יותר מעכבין את ישראל בגלותא הערב רב מהאומות העולם

ובגין דערב רב אינון שאור שבעיסה ואינון אומין דעלמא דמיין למוין יתיר מעכבין בגלותא ערב רב לישראל מאומין עכו"ם כמה דאוקמוה רבנן מי מעכב שאור שבעיסה מעכב, דאינון דבקין בישראל כשאור שבעיסה. אבל אומין עכו"ם לאו אינון אלא (תהלים א') כמוץ אשר תדפנו רוח.

רעיא מהימנא פרשת פנחס

ה.

כל טוב שעושיין הערב רב עושיין רק לתועלת עצמן

ויפן כה וכה וירא כי אין איש אלא איש לדרכו פנו, בעסקין דלהון באורחין דילהון איש לבצעו מקצהו, בבצעא דהאי עלמא, לירתא

האי עלמא, ולאז אינון מסטרא דאלין דאתמר בהון (שמות י"ח) אנשי חיל יראי אלקים אנשי אמת שונאי בצע, אלא כולהו צווחין בצלותין ביזמא דכיפורי ככלבים, הב הב לנא מזונא וסליחה וכפרה וחיי, כתבנו לחיים, ואינון עזי נפש ככלבים דאינון אומין דעלמא דצווחי לגביה, ולית לון בשת אנפין, דלא אית מאן דקרא ליה בתיובתא דיחזור שכינתה לקודשא בריך הוא, דאיהי מרחקא מיניה למהדר לגביה, ואדמיין לכלבים דאתמר בהון (תהלים ק"ו) ויתערבו בגויים וילמדו מעשיהם, ואינון ערב רב, דכל חסד, דעבדין לגרמייהו עבדין.

תקוני זוהר תקונא שתיתאה (דף כ"ב ע"א וע"ב)

1.

אוי להם לישראל כאשר הערב רב הם הראשים

ווי לישראל כד אתבלעו בערב רב, דעלייהו איתמר (בראשית מ"א) ולא נודע כי באז אל קרבנה ומראהין רע כאשר בתחילה.

בזמנא דגלותא כל ממנן דאומין דעלמא וערב רב אתמר בהון (איכה א) היו צריה לראש אויביה שלו, צריה, וודאי אינון ערב רב, עלייהו אתמר (ישעיה א') שרך סוררים וחברי גנבים כלו אוהב שוחד וגו', אויביה שלו, אלין עשו וישמעאל ושבעין ממנן, דאינון כולהו בשלוח בעותרא וישראל בדוחקא בעניותא.

ובגין דא ווי לעלמא כד אתבעלו בערבוביה בישא, ומאן גרם דאתבלעו במעייהו ולא נודע כי באז אל קרבנה, בגין דעובדיהון בישין בידיהון, הדא היא דכתיב (תהלים ק"ו) ויתערבו בגויים וילמדו מעשיהם. תקוני זוהר, תיקונא חד ועשרין (דף נ"ב ע"א)

ז.

הנר"א מזוילנא זי"ע

הערב רע דבוקין מאוד בישראל ולא יהיה הגאולה עד
 שיתבררו מישראל על ידי קושי הגלות המשיח מיני
 ערב רב יש ביאור ה' מיני ערב רב – המה ראשי
 ישראל בגלות וגורמים כל הצרות

כמו שבתבואה יש שלשה מיני פסולת מוין ותבן וסובין, כן בישראל
 שנמשלו לתבואה כמ"ש (ירמיה א') ראשית תבואתו, נמצאו
 שלשה מיני פסולת שהם ישמעאל ועשו וערב רב, ונגד אברהם ויצחק
 שמהם יצאו ישמעאל ועשו, יבואו שני משיחים שהם משיח בן יוסף
 ומשיח בן דוד (תיקוני זוהר חדש ל"ו א' והם נגד מצוות עשה ולא
 תעשה) והם יבררו את ישראל ממוין ותבן וכו', ויהיו כמוין לפני רוח,
 ובית עשו לקש, אבל עדיין לא יהיה בירור גמור עד שיבררו מן הערב רב
 שהם נגד הסובין שהם דבקים בחטה מאד, והם הפסולת שכנגד יעקב
 (והם נגד ביטול תורה ופריקת עול מלכות שמים), (תיקוני זוהר נ"ג א')
 והם דבוקים מאוד בישראל וישראל לומדים ממעשיהם (עיין לעיל
 בהערה ב' פ"ב), והם העשירים עליזי גאוותך (ועליהם אמרו) (סנהדרין
 צ"ח) אין בן דוד בא עד שיכלו גסי הרוח מישראל וכו') וכמו שאי אפשר
 להפריד הסובין מהקמח עד שתטחון התבואה היטב, כן אי אפשר
 להפריד הסובין מהקמח עד שתטחון התבואה היטב, כן אי אפשר
 להפריד הסובין מהקמח עד שתטחון התבואה היטב, כן אי אפשר להפריד
 הערב רב רק על ידי קושי הגלות.

(ו"ש) (עמוס ט') והניעותי את בני ישראל כאשר ינוע בכברה וכו'
 בחרב ימותו כל הטאי עמי וכו' ביום ההוא אקים את סוכת דוד
 וכו') ועל זה נאמר (הושע ב') הנה אנכי מפתיה והולכתיה המדבר וכו',

ושם יתבררו כל רשעי ישראל בשלשה ימי אפילה, (ושם יסבלו צרות גדולות שיאכלו מלוחים ושאר צרות, תיקוני זוהר חדש כ"ז ג'. ועיין מ"ש בזה באריכות בספר אמונה והשגחה דף י"ט כ' כ"א) והם הגורמים כל ביטול תורה ואריכת הגלות, ונקראים נג"ע ר"ע (ראשי תיבות נפילים, גיבורים, עמלקים, רפאים, ענקים). נפילים הם הרודפים אחר התאוה כמ"ש הנפילים היו בארץ וכו' אל בנות האדם וכו', ביבורים הם אנשי השם שבונים בתי כנסיות ומתנדבין תכשיטין לספר תורה לעשות להם שם, עמלקים הם ראשי ישראל בגלות כלי חמס וגוזלים לעניי ישראל ועליהם נאמר היו צריה לראש (תיקוני זוהר חדש ל"ז ב'), רפאים הם שמתרפים לעשות גמילות חסדים וצדקה עם בעלי תורה, ענקים הם המזולזלין תלמידי חכמים (תיקוני זוהר צ"ז ב' ג' ועיין לעיל בהערה ד"ה כמו שניצוצי) וכל עזי פנים ורשעים שבדור הם מגלגול נשמתן של ערב רב ובני קין, וכל הגלות והצרות וחורבן בית המקדש הכל על ידי מה שקיבל משה לערב רב שהוא סבור שהם גירי צדק מצד הטוב שעליהם אמרו (פסחים פ"ז) לא הגלה הקדוש ברוך הוא את ישראל וכו' אלא שיתוספו עליהם גרים, אבל הערב רב הם מצד הרע שהוא הראשי תיבות של הערב רב, וז"ש אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ער"ב, הם הערב רב שעשו העגל בזמן הערב כמ"ש כי בושש משה באו שש (שבת פ"ט) ויש גם כן ערב זעירא וז"ש בין הערבים ב' ערבים שהם ערב רב וזעיר, וכנגד זה התקינו מנחה גדולה וקטנה להתיש כח הרע של בין הערבים (תיקוני זוהר חדש ל"ד א). ונקראים ערב רב מפני שהם ראשי העם בגלות ולכן נקראים רב, רב החובל (תיקוני זוהר ס"א א') וכמ"ש זכריה (י"א) לא קראתי נועם ולא קראתי חובלים, וזה מרומז במ"ש וישם את השפחות ואת ילדיהן ראשונה, הם הערב רב שהם ראשי העם, ואת לאה וילדיה אחרונים, הם העמי הארץ הטובים שהם כפופים תחת הערב רב, ואת רחל ואת יוסף אחרונים הם התלמידי חכמים שהם שפלים מכולם והם נקראים ע"ש רחל שהיא עקרת הבית, וכן נקראים ישראל ע"ש יוסף (תיקוני זוהר חדש).

אבן שלמה פרק י"א

ה.

ליקוטים מהגר"א מווילנא זי"ע

יראי חטא ימאסו בעיני הערב רב דהן ראשיך בגלותא

ד. חכמת המסכן בזוייה (קהלת ט) ובפרט בגלותא, והיא אצל העניים ואביונים, והיא בזוייה בגלותא כמש"כ (סוטה מ"ט) וחכמת סופרים תסרח ויראי חטא ימאסו, והוא בעיני הערב רב דהן ראשים בגלותא, וכן יהיו הערב רב לפני התלמידי חכמים לעתיד לבוא, ועל זה נאמר (שמואל א' ב') כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו.

(תיקוני זוהר קי"א ע"א, ד"ה וחכמת המסכן, ועיינן זוהר משפטים קי"ד ע"א, ד"ה נחיתו דילך)

ו.

הערב רב קופצים להורות אף על פי שלא הגיעו להוראה לעשות להם שם גדול

יב. אדם הראשון חטא בשביל הנשמות שהיו כלולים בו מערב רב אינן גרומו לו לחטוא, וכן משה רבינו עליו השלום היה כל אותו הדור ששים רבוא, ורוחו מתפשט עליהם גם על הערב רב, ועל ידי כן בא לכלל טעות, והן ערב רב שרוצים להיות להם שם רב וגדול והם קופצים להורות, אף על פי שלא הגיעו להוראה, וכעס עליהם משה ובא לכלל כעס בא לכלל טעות, והכה בסלע וגרם שלא ימצאו הלכה פסוקה במקום אחד, ויצאו המים טיפין טיפין בקושיות ופירוקין.

(יהל אור בראשית כ"ח ע"ב, ד"ה ומשה בניניחו)

י.

כל עזי פנים ורשעים שבדור הן מהערב רב

ג) כל הגלות וחורבן בית המקדש וכל הצרות הכל על ידי קיבול משה רבינו עליו השלום לערב רב, וכל עזי פנים ורשעים שבדור הן מנהון ר"ל מנשמתין דילהון שהן גלגול דילהון וז"ש בגמרא (ביצה ל"ב ע"ב) הני מערב רב קאתי.

(תיקוני זוהר צ"ז ע"א, ד"ה ועלייהו)

יא.

רוב מתתקע"ד דורות הם עכשיו בעקבתא דמשיחא

ד) רוב מאותן תתקע"ד דורות שבהן היה בונה עולמות ומחריבן הוא עכשיו בסוף הימים בעקבתא דמשיחא חוצפא יסג, ואמרו (חגיגה י"ד ע"א) שהן עזי פנים שבדור והם הערב רב.

(תיקוני זוהר חדש כ"ז ע"א, ד"ה ודא ממלל, ועיין ספר ד"צ ג' ע"א)

יב.

הגר"א מווילנא זי"ע

ביאור המשנה מיני הערב רב – לא יהיה הגאולה עד שיעברו מן העולם

חמשה מיני ערב רב א' בעלי מחלוקת ובעלי לשון הרע, ב' הרודפים אחר התאוה כמו זנות וכדומה, ג' הרמאים שמראים עצמם כצדיקים ואין לבם שלם. ד' הרודפים אחר הממון, והמחלקת תחילה כי המחלוקת כנגד כולם, והם הנקראים עמלקים ואין בן דוד בא עד שיעברו מן העולם ועליהם נאמר (דברים כ"ה י"ט) תמחה את זכר עמלק כמבואר בזהר.

(אדרת אליהו, פרשת דברים)

יג.

עוד מהג"ל

עוד ביאור מחמשה מיני ערב רב

(ה) עמלקים רישין דבני ישראל בגלותא, וגוזלים לעניי ישראל והן מסטרא דדור המבול ונשמתין דילהון, ונצטרפו במצרים ונפרד הרע בערב רב, וכד קביל לון משה עליו השלום נתערבו נשמתן בישראל, והוא הגלות הזה גלות הרביעי, והם מסטרא דדור הפלגה והנפילים גיבורים (בראשית ו, ד') הן אנשי המש דכל עובדיהון בשביל לעשות שם רפאים (שם) הם שאינם רוצים לעשות גמילות חסד וצדקה עם בעלי תורה ענקים (שם) המזלזלים בתלמידי חכמים.

(תיקוני זוהר צ"ז ע"ב, ד"ה עמלקים)

יד.

אותן העומדים כלי חמס על ישראל המה משורש עמלק – זה גמר הבירור להפריד הטוב מן הרע

ומעתה תתבונן גם כן מה שכתוב בזוהר בשלח דף ס"ז ע"א א"ר יהודא בלב דרא ודרא בכל דרין דאתיין לעלמא לית לך דר דלית בהו מההוא זרעא בישא וקודשא בריך הוא אגת בהו קרבא עכ"ל כי כל היועצים עצמות רעות על ישראל בכל דור ודור ובכל אומה במלכותם, הנה העצה בא מהדעת והוא מהדעת והוא מהדעת דסמרין א' אשר הוא שורש עמלק וכן גזרו אומר בזוהר בראשית אשר גם כל העומדים כלי חמס על ישראל בדרין בתראין כתות הערב רב אשר בקרבינו הם יושבים מינים מוסירם אפיקורסים הן מה משורש עמלק הדע"ת דס"א ער"ב ר"ב בנימי' דע"ת והמה אשר אמרו בדור המדבר כי זה מש"ה האיש (רעת דקדושה) לא ידענ'ו וכו'.

והנה ידיד הקורא כאשר תראה בדורות הללו (עיקבתא דמשיחא) אשר בעוונותינו הרבים נתרבה האפיקורסות, וגם אותן דקיימין כלי חמס על ישראל לפשוט את עורם מעליהם בעצות רעות בחוקים לא טובים, וד"ל, הנה תצפה לרגלי משיחא דהנה זה גמר הבירור להפריד הטוב מן הר"ע אשר בעוונותינו הרבים על ידי עץ הדע"ת טוב ורע נתהווה מה שנתהווה, וכאשר יוגמר הבירור במהרה בימינו, הנה בא יבוא משיח צדקינו ולא יאחר.

בני יששכר מאמרי חודש אדר מאמר ג' מלחמה לה'
(ועיין עוד מדברי הרה"ק בזה הענין לקמן פרק כ"ג אות י"ד)

טז.

מחמת שהיו ישראל מופרשין מן הערב רב באכילה
 שלא אכלו מאכל א', ובתפלה שהתפללו בפני עצמן
 לכך עשו את העגל – התיקון לזה לדורות להתפרד
 מאתם ויעשו להם בית המדרש בפני עצמן, גם לא
 לאכול עמהם ביחד – הערב רב מתאווים למנהיג
 שיהיה עמהם תמיד במאכל ובתפלה – ומתמנים
 בשביל כסף שנותנים – גם אוספים כסף וזהב על ידי
 הרבנות למלאות חסרונם – הס"מ התחכם שאינו
 מפתה את כל אחד רק מעמיד שוחטים ושליח ציבור
 מכת דיליה ועל ידי זה נכשלים כל העם בטריפות
 ובתפלה

זנ"ל דמבואר בזהר (כי תשא קצ"א ע"א וע"ב) דישאל עם קודש לא
 עשו את העגל רק ערב רב שהם שני אנשים יונם ויומברום דעבדי
 חרשין ממש ולמעלה שהוא מנחה גדולה שנקרא ערב רב וכו' ותלמיד
 חכמים כל ענני יקר במדבר חפיון רק לישראל לחוד שנאמר וה' הולך
 לפניהם יומם וערב רב וכל בעירין הוו לבר וכו' ותנו ישראל אכלו המן
 ולא ערב רב וקרא אכריו ובני ישראל אכלו את המן בני ישראל ולא
 אחרא וכו' והשתא קמו ואמרו או נהא כלנא עמא חדא ונהוי בכללא
 עמכון או יהא לון מאן דיהך וכו' וז"ש אשר ילכו לפנינו א' אהרן חם
 ושלום דאלו ישתתפון בעמא קדישא וכו' ואהרן לטב אתכווין אלא
 סגיאין מישראל אשתתפו בלבא עמהם ובג"כ אתא משה איצטריך
 לבררא וכו' יעווי"ש.

העולה מזה לפי שהיו ישראל נבדלין ומופרשין מן ערב רב בתרי גווי
 באכילה שלא היו אוכלין מאכל א' וגם שלא לאכול מאכל

שלנו, וכאשר עיני ראו ולא זר מלחמה זו תמיד במי שרוצה להתקדש ולהיות פרוש להתפלל במנין בפני עצמו מאחר שאי אפשר להתפלל בציבור שעושיין מצות אנשים מלומדה וכמה מעמים כיוצא בזה, ובענין אכילה לא אכשרי דרא שהכל שוחטים אפילו שאינו בקי בהלכות שחיטה ואינו ירא שמים והוא נגד רבותינו הקדושים שהזהירו הפוסקים ראשונים ואחרונים שיהיה השוחט ירא את ה' מרבים, ובפרט בענין חוש מישוש והרגשת בדיקת הסכין שהוא לפי כוונתו יראת הלב, וכמ"ש רבינו יונה (הובא בשולחן ערוך יורה דעה הלכות שחיטה) יעוי"ש.

ובוודאי הפורש ממאכלי העולם קדוש יאמר לו כי הרבה אינן בקיין בהלכות מליחה ושטיפה שהרבה דינין מסתעפים ממנו, ובזמנינו היו כמה מוכיחים דורשים הלכות מליחה לנשים בפרטות ולא כן עתה, ובוודאי מי שרוצה להתקדש לא יסב במסיבתו, וכאשר מוהרש"ל הזהיר לתלמידו בעל של"ה במאכל יותר מכל (בשל"ה שער האותיות אות קדושה) יעויין שם. וכן שמעתי מחכם אחד כי עתה התחכם היצר הרע שלא יצטרך לילך לפתות וללכוד ברשתו כל יחיד ויחיד רק כל עצמו ללכוד את היחיד אשר רבים נכשלים בו, והוא שמעמיד שוחט בעיר אחד מסטרא דיליה המאכיל טריפות לרבים, וכולם נלכדים ברשתו עבור זה, וכן הש"ץ שהוא סרסור בין ישראל לאבינו שבשמים להוציא רבים ידי חובתו, ורבותינו הזהירו (תענית ט"ז ע"א) בפסוקים ראשונים ואחרונים שיהיה הש"ץ המובחר שבעם ולא כן עתה שבותרין הגרוע שבעם כנודע. ואין להאריך בזה, ובוודאי צריך לעשות כמ"ש הרמב"ם (הלכות דעות פרק ו' הלכה א') עד מי יתנני מלון מדבר וכו' יעויין שם, ואהרן שראה רוע כוונתם להתערב עם ישראל כדי למשוך עם ישראל למדריגתו, לכך אמר אם ישתתפון עם עמא קדישא וכו', ומזה יצא העגל שעשו הערב רב אלוקי זהב וכמ"ש בסנהדרין בפרק קמא (דף ז' ע"ב) מלא תעשון אתי אלוקי זהב, הא דעיין שרי בתמיה אלא א"ר אשי אלוקי הבא בשביל זהב, ופירש מוהרש"א שני אופנים וז"ל כי שתיים רעות עשו שהם מתמנין בשביל זהב שנתנו לששרה וגם שרוצין

לאסוף זהב וכסף על ידי הרבנות למלאות חסרונן וכו', וכבר באו רבותינו וכו' עד ובירושלמי (ביכורים פרק ג' הלכה ג') אמר ר' מנא מיקל לאילין דמתניתין בכספא ר' אמי קרא עליהון אלוקי זהב אין קורין אותו רבי ואין עומדין בפניו, והטלית שעליו כמרדעת של חמור וכו' יעווי"ש.

ובזה יובן פרשה הנ"ל שהיא היה במדבר והיא נוהגת בכל זמן עד ביאת משיחנו במהרה בימינו, וז"ש וירא העם כי בושש משה שהוא רמז מוסר בזמן ההוא ולדורות בענין הנהגת המוני עם רבניהם שיש כשירי ראשי הדור העוסק בתורת ועבודת ה' עד שש שעות ביום שאז הוא זמן סעודת תלמידך חכם המאוחר לכולם כמ"ש בפרק קמא דשבת (יו"ד) וכמו שהיה משה ראש לכל דורו שהיה דור דעיה כך בכל דור ודור הראש שבהם הכשירים הם מניצוצי משה רבינו עליו השלום, וכמ"ש בתיקונים (תיקון סט, ועיין זוהר פרשת עקב ברע"מ רע"ג ע"א) ובמדרש וז"ש מה שהיה הוא שיהיה וכו' (קהלת א') וכ"כ בל"ת שש מאות אלף רגלי וגו' וגם בל"ה מי שיש לו דעה נקרא משה וכאשר היה בדורו של משה כך היא בכל דור כי גם הוא הערב רב שיש בכל דור ודור כמ"ש בכתבים, וז"ש וירא העם כי בשש משה שהרב כשר שבעירם שוהא לבוא לפקח בעסק הקהל גם כי בא שש שעדיין עוסק בהתבודדות שהיה הזמן צריך אז לזה מיד קמו בתערומת ואמרו עשה לנו אלוקים שילכו לפנינו כי אנחנו כבירה בלא מנהיג שהוא עוסק תמיד במלאכתו מלאכת ה', ואנחנו בני העיר כצאן בלא רועה, וכאשר בזמנינו היה מסירה לפני השררה, וצריכין אנו למנהיג, וביארו דבריהם ואמרו כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו ורצה לומר כי זה משה שהיה איש גבר בגוברין להיות מנהיג עתה לא ידענו מה היה לו שלקח דרך אחרת לבחור בבדידה, ומעתה אינו ראוי להיות רב ומנהיג לנו גם כי יבוא אחר כך כי צריכין אנו לראש כזה שנהיה עמו בכללות א' במאכל ובתפלה שלא יפרוש ממנו בכל עת, וז"ש אשר ילכו לפנינו מה שאין כן משה וישראל שהם נפרדין ממנו על ידי ענני יקר ובאכילת מן וכו' והרמז לדורות על ידי שעושה עם אנשי יחידי מנין בפני עצמו, וגם אינו אוכל עמהם

במסיבה כלל שזה היה סיבה לערב רב לעשות עגל זהב, וכמ"ש בזוהר הנ"ל, וכן לדורות מצד זה יצא עגל זהב שהיא אלוקי זהב שנתמנה על פי השררה בשביל זהב, וכשאינ סיפק בידו עושה שידוכין בעיר, וכמו ששמעתי פירוש הש"ס (בכורות ה' ע"א) משה רבכם גנב או קוביוסטוב שגונב נפשות כדי להתחתן עם ס' רבוא ישראל וכו' ומשום הכי עתה רבים הם הרבנים בעיר, וז"ש אשר ילכו לפנינו שאיוו לאלקות הרבה (סנהדרין דף ס"ג ע"א) שהוא הרב והמחותנים עד שמצד זה נעשה קטטות ומריבות, ומצד זה נשתברו הלוחות שנסתלקה תורה מהעיר עד שברחמי השי"ת חזר ושלח את משה וטחן העגל לעפר כדי להראותו שאין בו ממש, אף שילכו לפניו וחזרו וקבלו אותו לרב ובדק כסוטות (עבודה זרה דף מ"ד ע"א) ופירוש כסוטות עיין אחרי זה במצות סוטה, ותבין היטיב ונתברר הטוב מן הרע שמהם מתו בחרב מהם במגיפה מהם בהדרוקן (יומא דף ס"ו ע"ב) ובסוף שכשעמד משה בתפלה ונמחל לישראל וצוה לעשות משכן מכסף של ישראל לבד ולא מערב רב, וכמ"ש בזוהר (ויקהל קצ"ה ע"ב) ויקהל משה את כל עדת בני ישראל קחו מאתכם תרומה וגו' והרמזו לדורות שיעשו בית המדרש ליחידי ישראל שיהיו נפרדים מהמוני עם כי אי אפשר שיהיו בכללות א' והיא תיקון מה שקלקלו תחילה להתרעם בזה, וכאשר הי במקדש עזרת כהנים ועזרת ישראל לבד.

(ואני הכותב בדין הוי עובדא הנ"ל מרישא לסיפא ומרומז למה דווקא זה האיש צוה לעשות בה"מ בשארי גראד).

תולדות יעקב יוסף פרשת נשא דף ת"ס

כמ"ש בעשו (בראשית ל"ג) יש לי רב והוא בחי' (שם ל"ו) אלופי עשו, וכמו שתרגום אונקלוס רברבי עשו, בחי' הרב דקליפה, ומהם מקבלין הרשעים הרוח, הואו בחי' רוח הטומאה רוח הסערה כמ"ש שם כ"ז הן עשו אחי איש שעיר, ועל כן הרוח שלהם גדול ותקיף לפי שעה, כמו רוח סערה שהוא גדול בשעתו, ועל כן (תהלים יו"ד) כל צורריו יפח בהם, יפח דייקא, שמתגבר עליהם על דיי בחי' רוח פיו שהוא גדול בשעתו, אך שאין לו קיום כלל, ולסוף כלה ונאבד, ומסער גופיה ונשמתיה, וכמ"ש (דברים ז) ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו, ומשלם לשון שלימות החסרון שנמשך לו, דהיינו בחי' אריכת הרוח, וזהו אל פניו, כי פניו הוא בחי' הרוח, כמ"ש (ישעיה ג) הכרת פניהם ענתה בם זה החוטם (יבמות ק"כ.) שהוא בחי' מהרות, כמ"ש ויפח באפיו נשמת חיים, כל אשר נשמת רוח חיים באפיו, אך הוא להאבידו, כי אף שהוא גדול לפי שעה, לסוף נאבד כנ"ל, וזוה בחי' (ירושלמי תענית פרק ב' הלכה א) ארך אפים לרשעים, כי הרוח הנשימה, הוא בבחי' ארך אפים, והיינו מאריך אפי' וגבי דיליה, כי אף שלפי שעה הרוח גדול ותקיף, בחי' מאריך אפיה, אך לסוף גבי דיליה כנ"ל ועל כן נקראים ישראל (ישעיה נ"ד) עניה סוערה, כי הם עכשיו תחת ממשלת עשו איש שעיר, בחי' רוח סערה הנ"ל, אך הדבוק בצדיקים, מקבל הרוח חיים, שלימות החסרון, מהצדיק והרב דקדושה.

ליקוטי מוהר"ן ח"א סימן ח', ראיתי מנורת זהב

יח.

האור החמה: אף הנולדים מזרע ישראל יתרחמי שישורשם מעמלק – כן מבואר גם מהרמב"ם והוא על פי סוד הגלגול

על פי מה דכתיב בזוהר הקדוש פרשת בראשית (דף כ"ה ע"א) חמש מינון אינון בערב רב וכו' ומאינון דאשתארו בגלותא רביעאה וכו' אינון קיימין על ישראל כלי חמס וכו' אלין אינון עמלקים, ועוד אמרו בזוהר הקדוש תמחה את זכר עמלק אלין ערב רב מעורבים בישראל, וביאר באור החמה דאף באלו הנולדים מזרע יעשראל יתרמי ששורש נשמותיהם מסטרא דעמלק, וכבר ביארתי מ"ש הרמב"ם ז"ל באגרת תימן, וכבר הבטיחנו הבורא יתברך שכל מי שעמד על הר סיני, שהם מאמינים בנבואת משה רבינו עליו השלום בכל מה שבא על ידו, הם ובניהם ובני בניהם עד עולם וכו', לפיכך יש לדעת שכל מי שנטה מדרך הדת הנתונה במעמד ההוא, שאינו מזרע האנשים ההם, וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה על כל המסתפק בנבואה, לא עמדו אבותיו על הר סיני עכ"ל, ולכאורה הרי יתרמי לפעמים שאבותיו מוחזקים לכשרים וצדיקים ומיוחסים, ואיך אפשר לומר שלא עמדו על הר סיני, אכן יתבאר על פי דברי הרמב"ן ז"ל בפרשה נצבים על הפסוק פן יש בכם שורש פורה ראש ולענה וזלה"ק משורש מתוק לא יצא מר, וכל אשר לבבו שלם עם השם הנכבד לא יוליד מודה בה, ואל תקשה עלי בזה מן הכתוב והוליד בן פריץ, כי אמת הדבר וסוד גדול לא אוכל לפרש בו עכ"ל, והרקנטי והש"ך על התורה גילו סודו שהוא סוד הגלגול, ר"ל שבגלגולים הקודמים שורש נשמותיהם ואבותיהם מערב רב, ומשם ינמשך בחי' נפש רעה אליו להיות מודה בעבודה זרה חס ושלו, ועל דרך זה יתבאר גם כן דברי הרמב"ם ז"ל ב"ש שכל מי שנטה מדרך הדת הנתונה במעמד הר סיני שאינו מזרע אנשים ההם, אף שלפי הראות הוא מזרע אנשים כשרים

ומיוחסים, אבל שורש נשמותיהם מערב רב ואלו הם אבותיו בגלול הקדום, והן המה הערב רב המעורבים בישראל שהזכירו בזוהר הקדוש הנ"ל ומבואר בזוהר הקדוש בכמה מקומות דהגלות היותר קשה הוא גלות ישראל בערב רב.

דברי יואל פר' וישלח דף ק"ב

יט.

הרה"ק מצאנז זי"ע

**רוב הרבנים והחסידים והבעלי בתים שבדור המה
מהערב רב כל מעשיהם בבשביל כבוד וממון לשרוד
על הציבור**

זזה יש לומר שכוונת הפסוק שאמר אלה הדברים וכו' היינו שה' צוה שלא יתחברו עם הערב רב בשום פעם, ועל ידי זה יהיה ראויים לבנות משכן כי ישראל בעצמם קדושים אך הערב רב כל חסדי' דעבדי לגרמי' עבדו כנראה בעליל שהרבנים והחסידים והבעלי בתים שבדור המהכ בעוונותינו הרבים רובן מערב רב ורצוים לשרוד על הציבור וכל מעשיהם רק לגרמי' לקבל כבוד וממון, ולכן אין להתחבר רק עם עובדים באמת שמוסרים נפשם לה' לא לקבל שום תועלת לעצמם.

דברי חיים השמטות פרשת ויקהל

כ.

**כבר כתב כן גם האריז"ל עד דורו שרוב הדור הוא
מהערב רב – אגן מה נענץ אבתריה בדור זה – מי**

יודע אם נשאר אחוז א' שומרי תורה ומצוות

ומאמינים כראוי

וכתב בדברי חיים על המועדים בסוף הספר השמטה לפרשת ויקהל שדבר שם הרבה להזהר שלא להתחבר עם הערב רב, וכתב באמצע ז"ל כנראה בעליל שהרבנים והחסידים והבעלי בתים שבדור המה בעוונותינו הרבים מערב רב, יעווי"ש שהאריך, והרבה היו תמהים על הדיבורים הללו שיצאו מפה קדוש בדור שהיה מלא תורה ויראה והרבה גדולים וקדושים, וראיתי אחר כך בשער הפסוקים להאר"י ז"ל פרשת ואתחנן שדבר שם הרבה מהערב רב שקבלם משה והיה בזה תקלה, וכתב באמצע דבריו ועתה רוב הדור מהם, והרי שכתב כן גם על דורם של האר"י והרח"ו זלה"ה, ואף שנולדו אצל ישראל, אבל הנשמות הם מערב רב כמו שביאר באור החמה, ומה נאמר ומה נדבר בדור השפל הזה שבדורות הקודמים היו רובא דרובא מישראל שומרי תורה ומצוות כמ"ש בישמח משה פרשת תבוא, ודעת הפני יהושע שהחזקת כשרות שבפוסקים הוא רק חזקה מחמת רוב, יען שרוב ישראל כשרים, אלא שהיה הרבה שלא היה כוונתם לשמים כראוי אף שהיה כמה גדול וקדושים אין מספר, אמנם בדור זה בעוונותינו הרבים שמיעוטא דממיעוטא בתכלית המיעוט, אולי לא נשאר אף אחוז אחד ממספר בני ישראל שיהיו שומרי תורה ומצוות, ואף בין אלה המעטים השומרים תורה ומצוות כהרגילם, אף בהן זעירין אינון שמאמינים בכל ה"ג עיקרים כראוי, וכתות הערב רב מתרבים והולכים, ומבואר בזוהר הקדוש בראשית שיש חמשה כתוב בערב רב כל אחד גרוע מן חבירו, ויש בהם גם עמלקים, והערב רב שבדורנו אין לו דמיון להערב רב שבדורות הקודמים, כי המה בתכלית הנריעות מירידה התחתונה הבאה טרם ביאת המשיח, ומצב דור כזה משפיע גם על המנהיגים הכשרים, וצריכין לרחמי שמים להנצל.

ויואל משה מאמר שלש שבועות דף ק"ג

כא.

הרה"ק מציעשינוב זי"ע

ביאור בדברי הזרע קודש על ד"ח הנ"ל אף שרואים בהער רב דברים טובים כמו תורה ודרך ארץ ושלום, אף על פי כן מוכרחים למאוס בהם, כי הוא זמן בירור – זהו בחירה וניסיון בימים אלו

אמרתי המכסה אני את אשר ראיתי בספרא דבי רבן של ישראל זרע קודש, ובפרט כי חנני ה' להבין מעט בדבריו הקדושים לפי דברי קודש מרן אא"ז הגה"ק בעל דברי חיים בהשמטות בפרשת ויקהל (ברפום מונקאטש דף ע" ח"ב) הידועים לכל, והנה כך הם דברי הזרע קודש בפרשת תשא דף ס"ט בד"ה בז"ה ויש לומר עוד כי תשא וכו' ומבאר שם עיקר החסרונות באים ממה שעושים לנו הערב רב כמ"ש בזוהר הקדוש דמעיקין לישראל יותר מאומות העולם, והעיקר לחזק עצמו באמונה מאוד כי ישראל ממצרים נגאלו רק בזכות האמונה והן גאולה העתידה, וצריך חיזוק באמונה מחמת שרואים דרך רשעים מצלחת, לכן צריך לקבוע האמונה בלבו שבוודאי יתברך במהרה יגלה כבוד מלכותו עלינו וכל הרשעה כולה כעשן תכלה וכו' רק שית' רוצה לברר אותנו ע"ד מי שיש בו חולה מתערובות הדמים בפסולת אזי עושים לו רפואות להכחיש את הגוף ולמעט כל הדמים שלו כדי להפליט ממנו הדמים הרעים ולא ישאר זולתי דם התמצית הנקי מאוד שאי אפשר בשום אופן להתקלקל וכו' ונעשה בריא כאולם, כך על דרך זה אנו צריכים למאוס בתאוות הרעים יעוי"ש בלשונו הקדוש, ויש להבין מה שייכות המשל לנמשל, אך על פי דברי הנ"ל מבואר כי גם אם רואים בהם (היינו הערב רב) דברים טובים כמו תורה ומנהג דרך ארץ, ובפרט

כי מדת שלום הוא יסוד לכל והיא מדה טובה מאד אף על פי כן כמו שהחולה מוכרח להפליט ממנו דמים והדם הוא נפש אשר יש בהם אף קצת תערובות כמו כן בעיקבתא דמשיחא מוכרחים למאוס בכל תהלוכות הנ"ל גם אם יש בזה דברים מועילים כי הוא זמן הבירור וזה הוא הבחירה והנסיון בימים האלו, והשי"ת ישכון בלבנו ויראתו ואהבתו, ונזכה במהרה לגאולתינו ופדות נפשינו.

ידידו דוש"ת מצפה לב"ט

הק' שמחה ישכר בער האלבערשטאם

דברי שמחה מכתב י"ג

כב.

רוב הדור וראשים שלהם הם ערב רב – משה בא בעיבוד אחת לחמישים שנה שלא יטעו ראשי הערב רב את ישראל

בספר הקדוש זוהר חי בראשית על זוהר ד' כ"ה ע"א (בדפי הספר דף צ"ו) מהגאון הקדוש מקמאארנא זי"ע, וז"ל שהערב רב היה חלק הרע של משה ומשה רצה לתקנם וכו' ומשה עצמו יקום בכל דור ודור ויתגלגל גם בימים אלו דרא בתראה בין ערב רב וכו' ועתה רוב הדור וראשים שלהם הם ערב רב... את ישראל לדרכים שונים מקולקלים וכו' עכלה"ק.

(עיין לעיל פרק ג' אות ב' דמבואר כן בזוהר הקדוש פרשת נשא הוראשים בכל אתר ואתר יהיו מהערב רב ותמלא הארץ חמס מפניהם, ושם אות ג' מהזוהר הקדוש פרשת תצא דבסוף הגלות ישלטון על ישראל רמאים ודייני שקר מהערב רב, עיין שם).

כג.

רוב הדור עם הראשים הם מהערב רב – משה הוצרך להתגלגל בכל דור כמו האריז"ל והבעל שם טוב הקדוש

ועתה רוב הדור עם הראשים שלהם מהערב רב ושלא יטעו את ישראל בדרכים מקוקלים הזהר מן היועצך לפי דרכו שתלך בדרך החדש לבזות את כל התפילה והמצוות בסכליות של כסיל בחושך הולך כמו שעשה הטמא והארור שהטעה אל כל העולם בדרכים מרורים כלענה, וכן בכל דור ודור, ולזה הוצרך להתגלגל משה רבינו בכל דור ודור כמו מרן האר"י והריב"ש טוב וכל בכל דור צדיקא שלא יטעו ערב רב עם ראשים שלהם את ישראל, וכל זה מבואר (בליקוטי תורה להאריז"ל פרשת ואתחנן) למעיין בעינים מאירים עכ"ל.

(זהו חי בראשית דף קי"ג)

כד.

כן מקובל גם מהבעל שם טוב הקדוש שקודם ביאת המשיח יהיו רוב מנהיגים וראשי העדה מהערב רב – כל אחד צריך ליפחד שלא יהיה בכלל הערב רב – עכשיו הוא גמר הבירור של כל הגלגולים

ועכשיו קודם ביאת המשיח צדיקנו אשר העידו רבותינו זכרונם לברכה (סוף סוטה) כי האמת תהא נעדרת, ושקרא ישלוט בעלמא, ומקובל מפי הבעל שם טוב הק' ותלמידיו, כי קודם ביאת המשיח יהיו רוב מנהיגים וראשי העדה מהערב רב.

וז"ל הספר הקדוש זוהר חי פרשת בראשית (דף קי"ג), ועתה רוב הדור עם הראשים שלהם הם מערב רב, לכן צריך כל בר ישראל לירא וליפחד שלא יהיה בכלל הערב רב, ואין לנו עצה רק להרבות בתורה ותפלה לה', ולהתבודד עמו בתשובה ותחנונים, שיצילנו ממים הזדונים ומרשעים הללו, כי אין לנו ערו פנאי להמתין על תיקון נפשותינו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות א' י"ד) אם לא עכשיו אימתי, כי עכשיו הגמר והבירור של כל הגלגולים, כי יגיעו ימים אשר אין בהם חפץ אלו ימות המשיח, אשר אי אפשר עוד לתקן את נפשו, והבירור יהא סמוך לביאת המשיח כמובא ברע"מ פרשת נשא שיתנסו ישראל מהערב רב קודם ביאת המשיח, וגם אחר התגלות משיח צדקינו בתשעה חדשים קודם ביאתו, וגם אחר כך עד עולם התחיה, והנשאר בציון קדוש יאמר לו, ויזכו להאור הגדול והנורא, ועיקר תלנוי במעשינו של עכשיו, ולא כמו הכסילים שחשבו כי בביאת המשיח יפטרו מכל וכל, כי מי שלא טרח בערב שבת קודש מה יאכל בשבת, לכן צריך כל בר ישראל עכשיו להרבות בתשובה ותחנונים, שיתקן הקדוש ברוך הוא את נפשותינו ברוב רחמיו וחסדיו, כי אין לנו להשען רק על אבינו שבשמים.

שולחן הטהור מאמר אמונה ופרנסה דף ע"ד

כה.

הבעל שם טוב זי"ע

**נגד כל צדיק גברא איש משידין והודאין כרי שיהא
הבחירה הפטית**

ולהבין הענין נראה לי כי שמעתי ממורי בפי' על מה שוא בראת (תהלים פ"ט) שהוא טענת היצר הרע והיה התשובה כל בני אדם כי בעת רדת הנשמה קדושה מלמעלה מס"ם לומר מעתה לא יוכל

לפעול פעולתו להסטין ולפתות מאחר שזה יחזיר העולם למוטב ואם כן למה נברא לריק, עד שנותרים לו נגד זה איש בלע ת"ח שידין יהודאין שנברא גם כן אשר יתלוצץ מזה איש השלם ומי שירצה ידבק בזה או בזה והבחירה חפשית.

תולדות יעקב יוסף פרשת שופטים דף תרס"ז

כו.

עוד מהג"ל

לכל צדיק אמת יש נגדו מנהיג שקר אין בו ממש אלא משתרר על הבריות ויש לו תקיפות גדול ועל ידי זה הבחירה חפשית

אמר מרן אלוקי ריב"ש טוב, טענת היצר ס"ם כשיורד נשמה קדושה גבוהה לעולם הזה, על מה שוא בראת, והרי זה יחזיר כל העולם למוטב באמונה גדולה לתורה ולתפלה, והרי אני מלאך רוחני אינו נראה, והוא היה בגוף מדריך בני טאדם לדרך טוב ביראה ואהבה ומי פתי ישמע לי, והיתה התשובה כל בני אדם כי לכל צדיק אמת יש נגדו המנגדו אין במו ממש לא יראה ולא אהבה אלא משתרר על הבריות מראה עצמו צדיק מושך בני אדם להפקר ולחכמות זרות ולדברים שונים ויש לו תקיפות גדול ומעתה הבחירה חפשית, וזהו כל בני אדם הכל יהיה בבני אדם לענה וראש.

(זוהר חי בראשית דף שכ"ט ע"ד)

כז.

עוד מהנ"ל

**הצדיק שמעמיד הס"ם הוא נעשה רבי וגדול הדור
כדי שיהיה זה לעומת הזה נגד הצדיק אמת**

עוד שם על זוהר דף כ"ח ע"א (דפי הספר קי"ב ע"ג) וזה לשונו כמו שאמר מרן הריב"ש על מה שוא בראת כי צדיק אמת באהבתו ובחיות שלו יעלה את כל העולם לקדושה ועל זה היה התשובה כל בני אדם שכן יהיה דוגמא שלו שמתלבש בו ס"מ הרשע ועושה אותו רבי ורב וגדול הדור ומעתה נשאר הבחירה כי לרשעים ערב רב יש להם ראש שהוא כמותם עץ יבש אין בו לחלוחית טוב הכל שקר וכזב, וכן מנהגי אנשיו יסוד עזר כנגדול שבאמת התנגדות הוא עזר גדול לעבודת השי"ת וכו' עיין שם באריכות.

כח.

הרה"ק ר' ירחמיאל מפרשיסחא זי"ע

**אם זכה מאורין עיניו מן השמים להכיר את הצדיק
האמת – מי שנשתנה לגריעותא אחר שעלה לגדולה
סימן שהוא מהסטרא אחרא ורחק תרחקנו**

הרב הצדיק הקדוש ר' ירחמיאל בהה"צ ר' יעקב יצחק הנקרא היהודי מפרשיסחא ואבי הרה"ק ר' יצחק משם והרה"ק ר' נתן דוד משידלאווצע זל"ה ה' תקצ"ט כתב בספר תפארת בנים בשמו שאם באמת נוסע לצדיק הדור ללמוד דרך ה' אז מן השמים מסייעין לו לילך לדרך האמת אפילו שאינו צדיק הדור ונותנין לו כל משאלות לבו, ואם הצדיק

אינו אמת חס ושלום אז מאירין עיניו לאמר לו לך הלאה כי מה לך פה לבקש כמובן, ועוד כתב סימנא שאם אחד נתעשר או עלה לקדושה אם אחרי שנתגדל הוא באותו בחי' שהיה מקודם ולא העלה בו שינוי לגריעותא הן במזון הן בכבוד ברוחניות וגשמיות אז הסי' שהוא מסטרא דקדושה, אבל אם להיפך אז ידע שהוא מסטרא אחרא רחמנא ליצילן, ורחוק תרחקנו ממנו, עד כאן דברותיו הקדושים.

זכרון צדיקים חודש אייר

כט.

**יש צדיק דקדושה ויש צדיק דקליפה – הסימן להבחין
בינותם הצדיק דקדושה ותלמידיו מדקדקים בכל
הכמצוות ושומרים עצמם ממדות רעות ועוסקים רק
במדות טובות ובמעשים טובים, והצדיק דקליפה
ותלמידיו כל עשיותם בקלות ולעול ולמשא ומתנהגים
במדות רעות.**

שיבור לו האדם. כלומר כי ידוע הוא שיש צדיק דקדושה קידוש השם, ויש צדיק דקליפה, וזה מול זה עשה ה', והבחירה חפשית, וכן שמעתי כיוצא בו מאדוני אבי מורי ורבי זלה"ה, על פסוק ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה, (דברים י"א כ"ז) ברכה הוא צדיק דקדושה, וקללה הוא גם כן צדיק אלא הוא דקליפה, ואמר הכתוב, ראה, בעיני פקוהת, אנכי נתון לפניכם, לכל אחד ואחד מישראל, היום, בכל יום ויום, כי התורה הקדושה היא נצחיות כנודע, ברכה, צדיק דקדושה והנקרא ברכה, וקללה הוא צדיק דקליפה, ואם תאמר באיזה סימן אני יודע להבחין בין זה לזה, לזה מסיים הכתוב ואמר, שזה הסימן יהיה מסור בידך, את ברכה, שהוא צדיק דקדושה כנ"ל, הוא סימן להרב

ולתלמידיו שלו, אשר תשמעו אל מצוות ה' אלוקיכם, ומדקדקים במצוות לא תעשה, ושומרים עצמם ממדות רעות, ועוסקים תמיד רק במדות טובות ומעשים טובים, שהכל הוא בכלל אשר תשמעו אל מצוות ה' כנודע, ואת הקללה שהוא צדיק דקליפה רחמנא ליצלן, הוא סימן להרב ותלמידיו שלו, אשר לא תשמעו אל מצוות ה' אלוקיכם, רצה לומר שכל עשיותם הוא בקלות ולעול ולמשא, וכן גם כן מנתנהג במדות רעות, והכל הוא בכלל אשר לא תשמעו אל מצוות ה' אלוקיכם, עד כאן שמעתי מפי הקדוש ודפח"ח, לזה אמר התנא איזה רבי שיש לו דרך ישרה שיבור לו אדם, השיב ואמר כ"ל שהוא בחינת צדיק כנודע, ותפארת לעושיה במצוות ובמעשים טובים בחן ובחסד בכל עשיותיו, וכן תפארת לו מן האדם, כלומר מחמת גודל יראתו וקדושתו ואהבת הבורא ברוך הוא, רואה כל בני אדם שתפארת לו שם רבי, ובו תדבק כדאיתא (תענית דף ז' ע"א) אם תלמיד חכם הגון הוא, ממנו תאכל ואותו לא תכרות, (ולמד ממנו) ואם לאו אותו תשחית וזכרת וסר מעליו ע"כ, לז אם תפארת לו מן האדם גם כן, אז ובו תדבק.

ספר זקן ביתו מ"א אופן ז' דף מ"ז

9.

כמו שיש צדיק אמת כן יש קללה כנגדו מהסטרא אחרא מלובש בברכה – הם רבים מאוד – ורבים מעמי הארץ נמשיכים אליו

ראה אנכי, שתמיד תשגיח על נקודת יהודי שלך שהוא משורש אבות איו"י שלא יתקלקל חלילה ויהיה נמשך לשורש קדושה לתקן נפשך באמת כי הרבה טעות ומטעין יש וכו', ואמר הטעם שצריכין חיפוש כ"כ להשגיח על נקודת אנכי, ואמר נותן לפניכם היום ברכה וקללה את הברכה, וגם הקללה יהיה מלובש ברכה וכו', כי כמו שיש

צדיק נשמה גבוה וקדושה, כן יהיה נגדו קללה מלובש בברכה שיקרר לבבות בני אדם וימשוך אותם לדרכים משונים והבלים ועוד שהוא יהיה פרוש ויושב ומתענה כל היום בטלית ובתפילין ועוסק בתורה יומם וליל ומראה עצמו שאין קדוש כמוהו והוא חכם ומשכיל למשוך לחכמות זרות חלק משמן חכה ואליו יתמשך כל הנוטה בלבו לצד הרע כדי שיהיה הבחירה חפשיות, והם רבים מאוד כי ס"ם הרשע נתגשם ונכנס בלב של זה הקללה המלובש בברכה שהוא כנגדו של הצדיק, ורבים מעמי הארץ נמשכים אליו כי הוא קדוש ואינו נהנה כלל מזה העולם להבנת הטפשים, אבל מי שנקודת יהודי שמור אצלו אותה הנקודה הקדושה ימשוך אותו לשורש קדוש וכו', והקללה יהיה לך אם לא תשמעו ואתה מטעה ומשטה את עצמך ולבך נוטה לצד הרע וסרתם מן הדרך אזי תדבק את הקללה ויגרום לך הקללה ללכת אחרי אלהים אחרים.

(חיבל הברכה ריש פ' ראה)

סא.

בשם הבעל שם טוב הק' זי"ע

**אותו צדיק שמעמיד הס"מ הוא גראה לעיני הבריות
יותר צדיק מצדיק האמת**

בשם הבעל שם טוב זי"ע וישטמוהו בעלי חצים ראשי ערב רב מקליפת נוגה וכו' ונוגה הוא שוא בגוף וימשוך את מי שאינו ראוי ואת מי שמעורב ברע אצלו, ושני שעירין שוין היו במראה ובקומה ובדמים, כי אותו שמעמיד הס"מ הוא צדיק לעיני הבריות יותר מצדיק אמת ואליו נמשכין הראוין אליו וכו', ואשר הס"ם מעמיד עוזאל לנגד, יש לו מראה וקומה מראה עצמו לאיש צדיק ומחלק דמים וכל היום בטלית

ותפילין והכל שוא ושקר כעשו הרשע אשר רמה את אביו וכל זה ראינו בעינינו מימ ות מרן עד היום הזה שקר רדפוני עזרני וטהר לבנו לעבדך באמת אמן כן יהי רצון.

(זוהר חי בראשית דף תל"ט)

ג.ב.

רב ורבני וגדול הדור מהסטרא אחרא

יש שמתלבש בו ס"מ הרשע ועושה אותו רבי ורב וגדול הדור, ומעתה נשאר הבחירה כי לרשעים ערב רב יש להם ראש ורועה שהוא כמותם עץ יבש אין בו לחלוחית טוב הכל שקר וכזב, וכך מנהיג אנשיו.

(זוהר חי בראשית דף קי"ב ע"ג)

ג.ג.

בשם הבעל שם טוב הקדוש זי"ע

כל מה שיש בקדושה יש כנגדו ממש להסטרא אחרא, צדיקים, רבנים, שוחטים, חזנים, בעלי בתים, חסידים, פרושים, יראי ה'.

דע מה למעלה ממך, וכו' וכך שמעתי בפירוש, מאדוני אבי מורי ורבי הכ"מ זלה"ה, ששמע מזקיני, הרב הצדיק הקדוש מופת הדור, מזה"ר אברהם מרדכי מפיטשוף זלה"ה, והוא שמע מרבינו אלוקי, רבי ר' אלימלך זלה"ה, שהוא שמע מרבינו אלוקי, רבי ר' דובער זלה"ה, שהוא שמע בעצמו מרביננו אלוקי, בעל שם טוב זלה"ה, שאמר פה קדשו, כמו שיש בקדושה, צדיקים רבנים, שוחטים, חזנים, בעלי בתים, חסידים,

פרושים, הצנע לכת, ירא שמים בסתר ובגלוי, כנגדו ממש יש לס"מ הטמא כל אלה, ודי למיבן, לזה בא התנא רבינו הקדוש, באזהרה גדולה לבני ישראל שישגיחו עליהם, לידע האיך להתנהג בעולם העשייה הזוה, עם צדיקי הדור, ורבנים וכו' והבן, והשם הטוב ברוב רחמיו וחסדיו הגדולים, יזכינו להיות מחלק דקדושה, ולעשות בכל עת ורגע רצונו יתברך שמו הטוב.

זקן ביתו מ"א אופן ט"ז דף ע"ה

פד.

דברים הנ"ל בשם הרה"ק מסאסוב זי"ע

הקדושה נכנעת לפני הסטרא אחרא

ועיין שם עוד על זוהר בראשית דף כ"ז ע"א (דפי הספר דף ק"ה) בשם הגאון הקדוש האוהב ישראל המפורסם מהר" משה לייב מסאסוב זי"ע שכל מה שיש בקדושה יש כנגדו שהוא מסטרא אחרא, שוחט, חזן, שמש, רב, למדן, לכל אלה יש נגדם שהוא מסטרא אחרא, ועוד שהקדושה נכנעת לפני מי שהוא מן סטרא אחרא כמו יעקב לעשו עבדך יעקב עד כאן דברותיו הקדושים.

(זוהר חי בראשית)

פה.

כל תשוקת הערב הרב לקפוץ בראש – הרה"ק מסאסוב כל מה שיש בקדושה יש נגדו בסטרא אחרא, הצדיקים כפופים לפני הסטרא אחרא כי

דרכם צלחה – הבעל שם טוב הק' זי"ע יש מפורסמים
 שמפרסם אותם הס"מ – ראש דסטרא אחרא עולה
 לגדולה פתאום, אבל ראש דקדושה לאו בשעתא
 חדא – הרה"ק מלובלין בהאי פחדא יתיב שימא אינו
 צדיק – כל צדיק צריך לבקש רחמים על עצמו – וכן
 כל אחד צריך לבקש רחמים על עצמו – וכן כל אחד
 צריך לבקש רחמים שיתקשר לצדיק אמת וינצל מראשי
 הערב רב

קום עשה לנו כל תשוקת הערב רב עד היום נתנה ראש ששורשם
 מראש כידוע, ולכן כל חפצם לעלות בראש וראשון, והם
 מקליפות נוגה ועושין לעצמם, ראש ולענה, שהוא שר יהודי, מקליפת
 נוגה, ואמר הצה"ק ר' משה לייב מסאסוב ראשי תיבות עזאזל' זה
 לעומת זה עשה אלוקים, ממש בדומה שיהיו שניהן שוין במראה
 ובקומה ובדמים שיש רבנים, ורבי, ושוחט, וחזן, וצדיק מסטרא דנוגה
 קליפה קשה נגד כל אלו שיש בסטרא דקדושה והם צרעת ממארת
 וצדיקייא אתכפייא קמייהו כי דרכם צלחה ובקעה, (עיין בספר דמ"א)
 משם מרן הריב"ש טוב שיש מפורסמים שמפרסם אותם הס"ם הרשע עיין
 שם, וכל ראשים של ערב רב כתבי בהו קום בשעתא חדא יש לו קימה
 פתאום, אבל ראש דקדושת ישראל לאו בזמנא חדא וכו', אבל לעשו
 בזמנא חדא נהיר ליה, וכך הם הערב רב וזה קום של ערב רב בשעתא
 חדא ונעשה אותך לראש.

וכל אלה ענינים אחי וחביבי לא נגלה אלא לבוחן לבות וכליות, ואתה
 בני חלילה לא תהרהר אחר שום צדיק וראש הדור ולא אחר רב
 ותלמיד חכם וכו', וכולם יהיו בעיניך צדיקים וקדושים, ומאי נפקא מינה
 ממה שכתבתי זה למיבעיא רחמי הן כל צדיק בדורו, והן המון ישראל,
 כמו שהזהיר אותנו רבינו הקדוש מלובלין להשפיל עצמו ולעשות

תשובה קודם כל תורה ותפלה, כמו ששמע ממנו תלמיד אחד שאחר חצות קודם לימודו, אמר רבונו של עולם אפשר אני מן אותן שכתוב עליהם מה לך לספר חוקי, והתמרמר מאוד והאריך בדברי ריצוי ובכיה ותחנונים וכן אמר אין גרוע בעולם כמותי, אפילו אם יאמר לי מלאך השם שאני צדיק איני מאמין לו, ואם יאמר לי הקדוש ברוך הוא בעצמו שאני צדיק, אאמין לו על אותו רגע ולא יותר כי בנקל יוכל לדחות לשאול תחתית וכו', ועל יהיה לבנו נשבר לאלף שברים, וכן נפקא מינה להמון מישראל שיבקשו רחמים מבעל הרחמים שיעזור לבכם להתקשר לצדיק אמת מן הקדושה ולא יהי להם התקשרות עם ראשי ערב רב מראין עצמם צדיק וחסידים פרוש וקדוש יושב ומתענה בטלית ותפילין לומד כל היום, מראה עצמו שאינו יודע כלל מטוב העולם ואינו נהנה מעולם הזה משם דבר, וה' יציל אותנו מכל אלה נגעי בני אדם והם ראשי הדור, ובאמת כל כך הוא בהעלם מן השמים כדי שיהיה בחירה חפשית עד שאין להם היכר בשום דבר אלא ניכר ונגלה לבוחן לבות וכליות ולא לשום נמצא בעולם, וחלילה להרהר שום הרהור ומכל שכן איזה דיבור נגד ראשי ישראל חלילה וחלילה כי כולם בעינינו צדיקים וקדושים עליונים ראשי הדור תלמידי חכמים, ה' יגביה מזלם עד לרום, ואין שום נפקא מינה מדברינו אלא למיבעי רחמי, ע"כ דנא מן קדם אלקא דשמיא בבכיות ותחנונים, עכ"ל.

(היכל הברכה פרשת תשא)

19.

תאווה להיות רב ורבי הוא מקליפת נוגה

קליפת נוגה הוא מלא תאוות ופניות ושקר להשתרר על הבריות להיות רב ורבי, כמ"ש מפה קדשו מלאך אלוקים מורי דודי רבינו צבי מזידטשוב ובקבלה ממרן הריב"ש טוב כי בניקל לסגף עצמו

כל ימיו בפרישות, ופנימיותו הוא שיהיה רב ורבי, ומשיג זה ההבל כי בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכיו אותו ואזי ואבוי עב"ל.

(זוהר חי בראשית דף ק"ו ע"א)

19.

**הערב רב אומרים נתנה ראש – צריך להתפלל הרבה
שלא ימשך אחריהם שלא יפול לצרה עמוקה בלי
תקומה – הרה"ק מזידיטשוב זי"ע היה מפחד מאוד
שנא הוא מקליפת נוגה**

כי תשא את ראש בני ישראל, כי יש כמה ראשים מערב רב ומקליפת נוגה ואינן קיימין רישין דעמא וצדיקיא אתכפיין קמיהו והאי רישא בעפרא בלי, וערב רב אומרים נתנה ראש, ויש ראשים הרבה מושכין לדרכים שונים והם מורידים הדביקים בהם לבאר שחת, כמבואר (בתולדות) בשם מרן הקדוש האלוקי ריב"ש טוב, וצריך להתפלל הרבה לפני המקום שלבו לא ימשוך אחריהם כי יפול חלילה לבור צרה עמוקה בלי תקומה חלילה וכו', ובפירוש אמר לי דודי רבינו איש אלוקים מזהר"ץ זי"ע (מזידיטשוב בעל עטרת צבי) בזה הלשון אייזיק בני הידעת כשהייתי בן ארבעים שנה עדיין הייתי מפחד האם אפשר אני עדיין מקלי'נגה, ונתכרכמו פני מאד כי מנעורי גדלתי על חיקו והייתי מכיר במדריגות קדושות נפלא הפלא ופלא מדרגות רמות, והשיב לי למה חרדת כל כך הגם עתה ובכל רגע אני מפחד הרבה מזה ולמה אתה מתמיה על זה, והוא מקרא מלא ואיש כי ימרט ראשו שנפלו לו כל שערות ראשו מחמת יראה ופחד השי"ת בוודאי טהור הוא, כי הוא מדריגה גדולה, לא יזכה בזה אלא מופלג בקדושה וטהרה כמו שהיה לר' חייקא המדורי אף על פי כן אחר כל הגדולה הזאת כתיב כי יהיה בו נגע

לבן הארמי אדמדם עשו הרשע ונלכד בנדולות, איש צרוע הוא טמא הוא טמא יטמאנו הכהן, בראשו שהוא ראש ישראל שם אחז בו נגעו קליפת נוגה ונרחח משני עולמות רחמנא ליצלן, ועל זה ידו כל הדווים וישפך דמעה כנחל שיציל נפשו מקליפת טעות של נוגה ומראשים שלו שדין יהודאין ומלך עליון ירחם עלינו ויוציאנו מאפילה לאורה וישבור עול הגלות מעל צווארינו אמן כן יהי רצון.

(היכל הברכה פרשת תשא)

פ.ח.

קליפת נוגה היא קשה מאוד וסובר שהוא צדיק ואין כמיהו ונקרא טמא ומטומא

וזוה לשוננו ספר הקדוש נתיב מצוותיך להגאון הקדוש מקאמרנא זי"ע (שביל אמונה ג' אות כ"ו) בא"ד ולהנצל מטעות קליפות נוגה אין כח וכו' אף שיסגף עצמו ויפרוש עצמו יכול לבוא לידי טעות נוגה, וכשנופל לשם אזי סובר בדעתו שהוא צדיק ואין כמיהו בעולם, והקליפה יזמין לו כמה טעותים ושטותים שיסבור שהוא צדיק ועושה מופתים ופעולות בשקר שלו ומצליח, והוא קליפה קשה נגע צרעת, ואמר לי מורי ורבי הקדוש בימי חורפי כשהיה אור נשמתו דולקת בתורה באש להבת שלהבת בדביקות נפלא ואמר לי בזה הלשון, אייזיק בני חביבי הידעת בעת היותי בן ארבעים שנה הייתי מתיירא ובוכה לפני המקום ברוך הוא שאפשר אני מקליפות טעות נוגה, ונתכרכמו פני מאוד ולא נותרה בי נשמה, ואמר לי, בני חביבי למה נודעות כל כך העוד היום בכל רגע אני מתיירא שלא אהיה מקליפות טעות נוגה, כי היא קליפה קשה, ושי הרבה שנשאר שם והם בעיניהם גדולי ישראל ומושכים כמה נפשות לדרכים משונים ורעים וכו', שאף שעומד במדרגיגה הגדולה עדיין יכולים להתאחז

בו איזה טעות מקליפות נוגה ונקרא טמא מטומא, ולכן יבדוק נפשו תמיד וכו' עיין שם כל הענין.

ט.ט.

נגד הצדיק יש רמאי שד יהודי עושה נפלאות מצד קליפת וגה כדי שיהא הבחירה הפשית – אם אתה מעורב טוב ברע תמשך אליו

כמו שיהיה צדיק וקדוש שיאיר אור אהבה ויראה אש שורף בלב בני אדם לתורה ולתפלה ולמצוות ולמעשים טובים, כן יהיה נגדו רמאי אשר לבו מלא חושך אין בו לא אהבה ולא יראה ומראה עצמו קדוש ופרוש וימשיך רוב בני אדם אצלו, ומעתה יהיה הבחירה הפשית לדבק עצמו אל אור עליון צדיק אמיתי או לילך אל השקר והרמאות שד יהודי וכו', נמצא ענין חלום שמדבר דברי עתידות ועושה מופתים מצד קליפת נוגה וכו' וכן יש נביא מבחינה זאת, וזהו כי יקום בקרבך נביא או חולם חלום וכו' יש בו ואו נהירו דקיק וכו' והוא קם בקרבך על ידי שאתה הולך בטעות וברמאות בהבל עולם הזה כך קם עליך רישא דדהבא שזה הראש הוא רע גמור כמו שאירע לכת ארורה רעים וחטאים על ידי הראש שלהם הארור והטמא שהטעה אלפים ורבבות מישראל וכו' וזה בא לו על ידי כעס וגאווה ושקר ורמאות והשתררות הרע נפל לבאר שחת שאין לו תקומה ותיקון לעולם עולמים וכו' ואם אתה מעורב טוב ורע בשקר תתמשך לשד יהודי העושה לך נפלאות בכל עת ומדבר מצד ואוטוב שבנוגה דברי עתידות ונפלאות.

(חיבל הברכה פרשת ראה יג, ב)

מ.

יש מתגאה ועושה עצמו אלוה – רוצה להכניע הכל תחתיו – סובר שהוא גאון עולם וראש של כל בני הגולה ומהפך דברי אלוקים חיים – יש בו כל סימני טומאה

יש מתגאה ועושה עצמו אלוה כמ"ש הקדמונים מועטים המה בעולם שאינם עושים צמם בגאווה שלהם אל נכר כפרעה הרשע וכחירם וכיוצא מלך יהודה שהרג זכריה הנביא על ידי שעשה עצמו אלוה והתיר להרגו ביום הכיפורים שחל להיות בשבת והוא בסימני טומאה, ויש מתגאים עצמו בתורה ובדיבור ועל ידי פגם המחשבה בגיאות אין אני והוא יכולין לדור ונעשה אל אחר עמלק שאת התנאשות הרע, ונעשה כספחת שמשותקק שהכל יספחו אליו והוא יהיה רב ורבי וראש וזנב וסובר בזדון לבו שהוא גאון עולם וכל הדור טפלים אליו ראש כל בני הגולה, והעני הזה אפילו צורתא דשמעתתא אינו יודע אלא להפיך דברי אלוקים חיים, פוסק פסקים לא טובים, ויש מתגאים כאנשי שם בהרת עזה כשלג עם סימני טומאה עולה במקומה מלך עליון יאיר עינינו ויצילנו מכל טעות אמן.

(זהר חי בראשית דף ק"א ע"ד)

מא.

גאווה להשתרר ולהכניע תחתיו כל הצדיקים הוא עבודה זרה – המשחזה לו כמשתחזה לעבודה זרה

עבודה זרה שהוא הגאווה להשתרר להיות רב ורבי שלא לשם שמים ורצונו להמית לכל הצדיקים מקוב גאוותו שיהיו כולם נכנעים

תחתיו והוא בור ריק של נחשים ועקרבים, והמשתחויה והנכנע לו הוא משתחוה לעבודת אל נכר.

(זוהר חי שמות דף פ"ו עמוד ד')

מב.

מנהיגי הסטרא אחרא אומרים אני ואפסי עוד

החט"ה כ"ב אתוון והסכמת כסום יכסמו העוסקים בתורה בצנעא לשמה מבלי להיות רב ורבי עבודה זרה, אלא שפל ונבזה בדרך הצדיקים, והחסידים, לא נכו, אין להם שבירה לא יפלו תחת השבירה, כי אפילות פלאי פלאות נעשו להם וכו' ויש נגדו בסטרא אחרא מתגאה שהוא דבוק בקונו ואומר אני ואפסי כל אלו נשברו, אבל לומדי תורה לשמה חיים וקיימים בלי שבירה.

(בחיכל הברכה בפרשת וארא)

מג.

המתגאה וסובר אין כמותו בכל העולם סי' שהוא מקליפת נוגה

יש צפו"ר דקדושה שסודו ש"ע נהורין וכו', ויש נגדו צפור בקליפה מוחין דקליפה הארה של טעות קליפת נוגה וסובר שאין כמותו בכל העולם, קליפת נוגה וירא בלק בן צפור מספר כ"א פעם הבל והן הבל הבלים דקליפה הבל המה.

(חיכל הברכה ריש פרשת בלק)

מד.

גאווה להיות רבי ורב רוב קליפה זאת מצוי בין הלומדים

רובו רע ומיעוטו טוב וטמא טמא יקרא, והוא אתגשם בבני אדם שיש להם גאווה וגאון להיות רב ורבי וראש כמ"ש החסיד הרבה בדיקות צריכין לבדוק לבבו שלא יהיה כפרעה וכחירם רשעים גמרים שעשו עצמן אלהות, ורוב קליפה זאת מצוי בין הלומדים וראשי עם ערב ובקל יוכל לדחות להיות רובו רע רחמנא ליצלן והטוב שבו חלף.

(חיכל הברכה פרשת תצא)

מה.

המיצר לישראל נעטיה ראש דקליפה

כמו שיש בקדושה וכו' שמשם תורת ה' בפיד, כן יש בקליפה כהן מידן ראשי ערב רב היו צריה לראש המיצר לישראל נעשה ראש עולה בראש דקליפה וכו', והנושא אותם יכבם בגדיו.

(חיכל הברכה פרשת עקב דף פ"ח ע"ב)

מו.

מטיעה עמו הערב רב שנתדבקו בו

ושפחה כי תירש גבירתה ומשם יונק רב ור4בי מקליפה נוגה הולך בדרכים משונים לשנות הזמנים להטעות ולהמשיך את עמו ערב רב שנתדבקו בו עכ"ל.

(זוהר חי דף ק"ע ע"ב)

מז.

שדין יהודאין גוברים בעולם

ובפרט בזמן הזה שנברה החציפות והעזות שדין יהודאין גוברים בעולם וצדיקיא כעפרא דארעא.

(זוהר חי דף ל"ז ע"ב)

מח.

הקליפה של שקר גוברת מאוד

תקבל הכל באהבה ובלב שמח כל חלישות הדעת אשר בדור הזה לדורשי שמו ית' כי הקליפה גוברת מאוד בשקר ובכזב ואליו נמשכין כמו לעגלי ירעבם בן נבט ש"ט, והתורה ולומדיה נשפלין עד עפר ממש.

(זוהר חי דף כ"ג ע"ב)

מט.

צריך תפילות גדולתו שלא לטעות אחרי מנהיגי הס"מ שהוא עשאם וסמכם

הס"ם מטעה את העולם חרבה שידבקה עצמן למקום השקר והטעות ורוכב במרכבתו ליסע ולדבק עצמו למקום השקר והטעות מטעי עלמא לכך צריך הבחנה גדולה ותפילות ובקשות שינצל מלהדבק למטעי עלמא בשקר ובכזב בדרכים שונים, ואין לנו אלא להשען על

אבינו שבשמים להתפלל לפניו בדמעה ובבכיה שלא יטעהו הס"ם לדבק בעצמובמטעי עלמא ראשים שלו, שהוא עשאים וסמכם.

(זוהר חי תרומה דף ז' ע"ג)

ג.

צדיק אחד בעיר יכול להכניע ראשי הערב רב המתנהגים בהתנשאות שוא

שמעתי כשיש כמה ראשים ראשי ערב רב בעיר או במדינה המתנהגים בשקר ובהתנשאות של שוא ויש במדינה תלמיד חכם וצדיק אחד המתנהג באמת בלב אמת ובלב טהור ונשבר, כאשר עוסק בתורה לשמה ובתפילה ומדבק את עצמו אל האמת או יתפרדו כל פועלי און ושקר ולא יהיה להם כח כל כך להשפיל האמת ולרומם השקר, ובלבד בלב אמת, כך שמעתי עכ"ל.

(היכל הברכה דברי דף ר"ט ע"א)

גא.

השי"ת בעצמו מתפלל הצילה נפשי משפת שקר של שד יהודי

שנידוש בעקב מראשי ערב רב ומבקש השי"ת הצילה נפשי משפת שקר (במילוי כזה) שי"ן קו"ף רי"ש ש'קיר, סופי תיבות נפ'ש'. ואותיות אמצעיות נימטריא הוי"ה, והוי"ה שבאמצע המבדיל בין שקר לנפש, כי השקר של שד יהודי שנברא לעומת נפש הצדיק גובר עם עזי פנים שלו והנפש בשפלות תחת השקר, עד שהשי"ת בעצמו מתפלל הצילה נפשי משפת שקר שלא יצטרך להיות נכנע תחת השקר.

(היכל הברכה פרשת תצא)

נג.

אם אין לו יראה הפנימיות והוא רב ורבי הוא מקליפות נוגה

שמעתי ממורי ויחפר באר אחרת יראה פנימיות נקראה רחובות כי אין שם פחד הקליפות לצמצם עצמו מפניהם בצער וקטנות ויסורין, שלא ינקו מן הקדושה אלא אדרבה כי עתה הרחיב ה' לנו בפנימיות היראה הנקרא רחובות ואז ופרינו בארץ לעשות פירות להשיב רבים מעוון ולהיות רב ורבי להעלות נפשות ולעשות אותם אבל אם אין לו יראה הפנימיות והוא רב ורבי הוא מקליפות נוגה, כך שמעתי.
(היכל הברכה דברים דף ר"ט)

נג.

הבטחה מהשי"ת כי ראשי הערב רב העושיין עצמן אלהות רב ורבי יהיו כמו עץ ואבן ולא יפעלו שום דבר אצלם

ואחר כך בא לבשר עוד בשורה אחרת מה שיהיה בגלות הזה כי ידוע שעבודה זרה בימים קדמונים היה על ידי כשפים ושמות ועיין בדברי הקדוש אור החיים בענין כמוש שהיה מפליא פלאות ובל היה מטעה אחריו רוב העולם, וכן עבודה זרה של פעור מאוסה אף על פי כן היה בה כח חכמה נפלאה בעניני הטומאה אבל אלהים אחרים שבגלות אשר לא ידעת אתה ואבותיך יהיה עץ ואבן בפשטות בלי שום כח כלל כי יתעלם מהם דרך הטבעות הטומאה ויהיה עץ ואבן כמו כל עצים

ואבנים, ועל זה רמזו גויים שבחוצה לארץ לאו לעובדי עבודה זרה הם כי נעלם מהם דרכי עבודת אל נכר כמו שהיה לירעבם וגם הבטחה כי ס"מ ונוקבא אתגשימו בראשי ערב רב כמבואר בזוהר ועושין עצמן אלהות רב ורבי מבטית אותנו השי"ת שיהיו עין ואבן שלא יפעול אדם אצלם שום דבר לא בנים ולא רפואה ולא חיים אלא כמו ההולך אצל עין ואבן שאין בו רוח אבל צדיקי אמת בכל עת עושה הקדוש ברוך הוא נסים והשפעות לעמו ישראל על ידם.

(היכל הברכה פרשת תבוא כה, סד)

נד.

הרה"ק ר' אליעזר מקמארנא זי"ע

היצר מפתה לאדם להתנהג בפרישות ולעסוק בתורה יומם ולילה ובאמת הוא מקליפת נוגה – והסימן בזה כשיסבור בכל העולם וכולם כבהמות גדמו לפניו – אין לפרוש מן הבריות אלא כשאין הולכים בדרך השם

אל תפרוש מן הציבור. לכאורה נראה מי שיושב לבדו הוא ולא ישתתף עם בני אדם הישראלים הוא איש קדוש ומלאך אלוקים ומי שהוא פרוש בזה ולא יחטא ולא יעשה שום רע כי לא ראה ולא שמע רע בני אדם ובוודאי הוא נקרא עבד ה', לזה יחשבו רבים וגדולי דעות שהפרישות הוא דרך קדושה שאין למעלה מזה כי כל הרעות הבא לאדם הוא מצד שנשתתף עם בני אדם והא ראייה כי כאשר החל האדם לרוב על פני האדמה נתערבו אלו עם אלו ונולדו התאוה והקנאה והכבוד כנודע לזה יחזיקו רבים וגדולה דעות שהפרישות הוא דבר חשוב

לפני השי"ת אין לשיעור, וראוי ונכון והגון להלוך בדרך הזה, על זה בא התנא הלל ואמר שהוא אינו כן אחד שהפרישות והתבודדות מבני אדם אי אפשר שלא יחטא והוא בלי הרגשה כלל כדכתיב לא טוב היות האדם לבדו.

וכן שמעתי מאאמור"ר זלה"ה שסיפר בשם רבינו אלוקי רבי אלימלך זלה"ה שפעם אחת בא לפניו איש הגון וחשוב לפני עצמו וגם גדול בתורה היה ובא לפני רבינו אלוקי הנ"ל ולא היה נותן לו רבו שום שלום ואיש חשוב כזה היה מתנהג בביתו בכל עשיותיו בהסתר גדול וכן היה יושב לבדו גם כן בהסתר גדול ואמר לו רבינו הקדוש הנ"ל קודם שנתן לו שלום: אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה' הלא את השמים ואת הארץ אני מלא נאם ה' (ירמיה כ"ג כ"ב) היה דוחה אותו בשתי ידיים עד שבא לשכל הזך וישב בתשובה שלימה על זה, אחר כך היה נכנס לרבינו ליתן לו שלום וכו', ע"כ. וכן כתב אאמור"ר זלה"ה בספרו היכל הברכה (פרשת בלק כ"ג א') עיקר היהודי הוא מדות טובות, וצריך בר ישראל בדיקה וחיפוש הרבה כי היצר הרע מפתה לאיש ישראל להיות פרוש בעיני הבריות להסתר עצמו מבני אדם להיות עוסק בתורה יום וליל בטלית ותפילין כל היום ולספיק עצמו במעט לחם ומים בוודאי אם הוא מצד הטוב כמו רבי שמעון בר יוחאי קדוש יאמר לו, אבל לפעמים רובו ככולו אין זה אלא מקליפות נוגה עצת היצר שבו לבדו, ולא עוד שהוא עוסק בתורה בלתי אהבה ויראה ודביקות אלא יושב בקרירות היצר שלו כדי שיהיה פורש מכל עניני עולם הזה ובפניה דקה שלו אינו מרגיש כלל והסימן שאינו מצד דקדושה כשיסבר הוא עצמו שאין כמותו בעולם צדיק וקדוש כזה, וכל בני העולם בעיניו לבד כבהמות נרמו לפניו והוא אינו יודע שהדרך הזה הוא עצמו גסות הרוח של ירעכם בן נבט שיושב כל יום בטלית ותפילין ותחתיו תעמוד הבהרת פשתה הצרבת לעורר מדנים ומחלוקת ושנאה וקנאה לדבר סרה על כל בני ישראל, ובפרט על שאר הצדיקים קדושים והחסידים באמת לשמה דקודשא בריך הוא עיין שם.

לזה אמרו רבותינו זכרונם לברכה (לקמן פרק ד' מ"א) איזה חכם הלומד מכל האדם היינו בהתחברות בבני אדם ישראלים אז לומד מכל אדם ולא עוד אפילו תאמר שהפרוש הזה אינו עושה עבירה בפרהסיא אבל מצוות גם כן אינו עושה ולא מיבעיא שהאיש הפרוש הזה הוא אינו בתואר צדיק דקדושה ולא רשע בפרהסיא אלא הוא בתואר בהמה גסה הנגדלת ביער הנקרא שור הבר, ועוד שההתגבר עליו המרה שחורה שהוא מדה רעה גרועה יותר מכל מדות שבעולם וידמה לעצמו איזה צורות מפסידות שאינו דקדושה כמו שיקרה בכמה אנשים שהם חלושי הדעת היושבים לבדם, לכן זה הזהיר הלל התנא ואמר אל תפרוש מן הציבור, אבל אם רואה אדם שאנשי בני ביתו ואנשי עירו הם רעים וחטאים מאוד, ודרך דקדושה היא שנואה בעיניהם, אזי טוב לו ולזרעו אחריו שישב דווקא לברו בפרישות גדול, כמו שכתב הרמב"ם (הל' דעות פרק ו' הלכה א'), נ מצא שזהו שאמר התנא הלל אל תפרוש מן הציבור אלא בדוחק גדול שאין לו שום ברירה אחרת.

זקן ביתו מ"ד אופן י"ג דף ר"ט

נה.

מעשה גורא מחסיד א' שנתפס לרשות הסטרא אחרא וניצל בזכות רבו הקדוש ר' מענדילי מרימנוב זי"ע

פעם אחת ישבו החסידים במסבת מרעים יחדיו, בדרך החסידים הקדמונים, וסיפרו סיפורי צדיקים, ופתאום בא והופיע לפניהם רבם האדמו"ר בעל צמח צדק מליובאוויטש זצוק"ל, ושאלם מאיזו צדיק אתם מדברים כעת, וענו ואמרו לו שמדברים כעת מר"ר מענדילי מרימנוב זצוק"ל, והם ישבו לפני נר אחד קטון בימים ההם, אמר להם הצמח צדק, כשמדברין מהרבי מענדילי צריכין להדליק הרבה נרות, כי הוא היה צדיק אמת, ואור אמת, וכמובן שתיתכף הביאו הרבה נרות שמה

והדליקו אותם, ונתמלא הבית אורה, ואז ישב עצמו הצמח צדק בתוך סגל החבורה, ופתח ואמר, אספרה לכם מי היה הרבי רבי מענדילי מרימנוב נשמתו עדין.

בעיר רימנוב היה שו"ב תלמיד חכם גדול ומוהל מפורסם, ומאנשי המעלה ודעאה, ואמר לו הרבי הרמ"מ שיזוהר בנפשו מאוד, כי החיצונים ר"ל רודפים אחריו להשיגו, השו"ב הלז לא שם ללבו דברי הרבי, והרבי הרמ"מ כשהרגיש שהשו"ב לא שם על לבו דברי הרבי, ופעם אחת הזמינו את השו"ב לאיזו כפר הסמוך, שיהיה שם מוהל, השו"ב נסע שמה עם העגלה שהביאו לו, וכאשר אך יצא מהעיר, נטה הבעל עגלה מדרך הרבים, ונסע ביערות, השו"ב הרגיש, כי הוא נוסע בדרך לא ישר, ושאל את בעלי העגלה אולי תועה הוא בדרך, ענהו בעל העגלה הנה תיכף נבואה להמקום, ונסעו עמוק עמוק ביערות, ומדלגים על ההרים, ומקפצים על הגבעות, ופתאום באו אל איזה בית וירדו שם, ואז הרגיש השו"ב וגם ראה עתה בעיניו באיזה מקום הרי הוא עתה שהוא במקום לא טהור, והבין אזהרת הרבי שהזוהרו כמה פעמים, והתחרט על שלא שם לבו לדברי קדשו, אבל לא היה שום עצה לסור משם, ונכנס להבית שם לעת ערב, ואמר שרוצה לראות את הילד, והראהו לו את הילד, והאם הילד שראה את השו"ב המוהל, התחרדה מאוד ואמרה, שיראה אם אין איש שם בהחדר, ושהיא רוצה לאמר לו דבר סתר, ואמר לה השו"ב המוהל שאין איש בבית, אז התחילה האשה היולדת לבכות בככות מרות, וסיפרה לו, איך שזה איזה שנים שהיא נתפסה לכאן מבית אבותיה, וכאן מקום של החיצונים הוא, והיא אינה יכולה לצאת מפה, והוריה ומשפחתה בטח בוכים ומצטערים עליה, והיא נתפסה לכאן מבית אבותיה, וכאן מקום של החיצונים הוא, והיא נתפסה לכאן והראש מהם דר עמה כבעל ואשה יחדיו, ועכשיו הולידה בן זכר, ובקשה לעשות ברית מילה, ועשו לו רצונה בזה, ולכן עתה ידע איפה שנכנס, כי לכאן מי שבא, אינו יוצא לעולם ועד, רק עצה היא יכולה לאמר לו, והוא, שאם

יוכל לעצור בעצמו, שלא יטעום כלל אז יש תקוה שאולי יוכל לצאת מפה, אבל אם לא יוכל לעצור ויטעום מה פה, אז הוא חלוט פה לעולם.

בלילה ההוא, באו שם לנסוע בעגלות, אלפי אנשים ממינים שונים, והביאו על השולחן מיני מגדים שונים, שריחם היה נודף מאוד, וכולם אכלו, וביקשו ממנו שגם הוא יטעום ויאכל, והוא השתמט עצמו מהם בתירוצים שונים, ואחר כך הלך לישן, ובבוקר שוב נתאספו, ובאו לאלפים אנשים כנ"ל, והשו"ב עשה הברית מילה, ואחרי הברית ישבו לסעודה לאכול, והביאו שמה מאכלים, ממעדנים מלכים אשר ריח המאכלים היו מגרירים לאכול, והמה ביקשו אותן, אשר הוא סעודת מצוה שלו, ומדוע מבייש אותם ואינו אוכל, וכולם בהפצרת רבות ביקשו שיאכל עמם, והוא בכל אמצעי כוחות השתמט מהם ולא אכל ולא נהנה כלל, כפקודת ועצת היולדות כנו', והוא באמת היה רעב וצמא מאוד, כמעט שהרגיש בעצמו שאחזו בולמוס רחמנא ליצלן, והתאפק עצמו ולא טעם שם, וכשגמרו הסעודה בקש המוהל שיסעו עמו לעיר רימנוב, ונסעו עמו, והביאו חזרה לעיר רימנוב.

הרבי רבי מענדילי צוה אל משמשויו, ואמר, בטח יבוא השו"ב פלוני לביתי, אז תאמרו לו הרבי פקד, צמא טמא תאמר לו, וכן היה, השו"ב תיכף שבא העירה הלך להרבי רבי מענדילי, ומשמשויו גרשוהו, ואמרו לו כן אמר הרבי, שנאמר לך, השו"ב הצטער מאוד איזה ימים, ובכל יום ויום שרצה לבוא לבית הרבי, אז משמשויו וגרשוהו, ואמרו לו כה וכה אמר הרבי, והשתדל השו"ב הרבה על ידי אנשים מכובדים, עד שהרבי הרשוהו לבוא לפניו, ואז אמר לו הרבי הרמ"מ, הנה כמה פעמים הזהרתי ואמרתי לך כך וכך, ולא שמת נפשך לדברינו, ועתה כמה צער היה לי, כשנודעתי שאתה כבר שם, וכמה וכמה התפללתי עליך, שלא תרד נפשך לשאול עמם חס ושלום, אבל דע שאתה עוד בסכנה, כי הם רוצים אותך מאוד, ויתפסו אותך עוד הפעם, ואז מי יודע, אם תוכל להמלט נפשך ולצאת משם, ולכן רק עצה אחת יש לך, אחזו והתדבק

בי, ואם הם יזמינו אותך עוד הפעם, אז תסע עמהם, וכשתבוא לשם, אז תכנס אל הגדול שבהם ותאמר לו בפניו, בביטול, אין אתה כלום, וכה תאמר לכולם, וזהו התי קון שלך שאתה צריך לבטלם, אבל דע, כי תכין עצמך בהכנה דרבה, על זה הנסיעה, כי לא דבר קטן הוא, וכמה נסיונות יהיה לך שם, אבל אחוזו ודבק נפשך בי, ויהיה לך כח לעמוד כל הנסיונות, ואם תבטלם, אז תפטה מהם לעולם ועד, כמוכן ההכנות שעשה זה השו"ב בכוחו של הרבי רמ"מ.

והנה פתאום באו והזמנהו עוד הפעם, אז הלך להרבי הרמ"מ, ליפטלר בשלום ממנו, ויברכהו שיצליח ויחזוק בקרול לשלום, ונסע עמהם, ובבואו שם הביתה אמר לכולם תיכף, אין אתם כלום בהחלט, וכולם שחקו ממנו, והוא באחת, לכולם אמר בביטול גמור אין אתם כלום, ונכנסו להגדול שבהם וספרו לו שכך וכך אמר השו"ב המוהל, לכל אחד ואחד מאתנו, אז נתן הגדול שבהם צו, אשר יאספו את כל החבורה שלהם בביתו, ושם יביאו את השו"ב, ונראה מה יאמר אז, וכך הוה, ויעבירו קול, וכולם באו שמה ונכנסו להגדול שלהו, והביאו אותו, והושיבוהו אותו סמוך להגדול שלהם, והוא באחת, שביטל אותם ואמר אין אתם כלום, וצפצף הגדול שבהם להחבורה, וכולם כאחד הוציאוהו מפיהם ניצוצי זיקי אש עד שהגיע לפני השו"ב, וכמוכן שנתפחד ונתרגש מאוד מזה, אבל הוא באחת, והוא אמר אין אתם כלום בהחלט, ועוד במיני פחדים ובהלות שפחדוהו ובהלו אותו, כמעט שיצאה נשמתו מפחד מות, אבל לא מש מפיו דברי הביטול שאמר להם, אין אתם כלום, וראה שבפעם בפעם נפחתו ונתמעטו מהחברה, מהבית שם, וגער עליו הגדול שבהם בנערה גדולה, ואמר לו כיצד אתה מתחצף לפני, באמירת דברי הביטול כאלו, ואין אתה יודע שהנני יכול ברגע אחת להעבירך מזה העולם, לנוקבא דתהומא רבא שלא תצא משם לעולם ועד, וענה ואמר לו, דע שהנני עוד נגדך ונגד החבורה שלך לא בכוחי אלא בכח של מורי ורבי הרבי רבי מענדילי מרימנוב שליט"א.

בשמוע הגדול שם דברי תשובתו, צוה ואמר למשמשיו, הנה בחדר פלוני וארגו פלוני ובשורה פלוני מונח רשום אצלי כל שמות הרביים של הזמן שעבר ושל עתה, וגם רושם שם כל התנהגותם ושיחתם ותחבולתם, ואפילו את דברי תורתם שהם כובתים ואומרים ברמאות, כדי לצוד להם חסידים לאוהליהם, וגם את שמות החסידים שלהם, אשר יודעים ומכירים אותם, והם צמודים אליהם מחמת איזו פניות ונגיעות שונות וכו' וכו', ואמר להשו"ב המוהל, דע אם הרבי שלך רשום אצלינו בפנקסינו כנזכר, אז אין תקנה ותוה לך, אבל אם הוא ינו רושם אצלינו, אז מפחדים אנו ממננו גם כן, ונעזוב אותך ונעמידך לביתך בשלום על מקומך.

ותיכף הבהילו משמשיו, והלכו לחדר פלוני, והביא משם את הפנקסים של הרביים המפורסמים של שקר כנזכר, והוא פתח ודפדף כל הפנקסים, וענה ואמר, הנה אין הרבי רבי מענדילי מרימנוב נרשם אצלינו כלל, ולכן פטרוהו משם, והחזירו לביתו לרימנוב לשלום ובבואו לרימנוב, תיכף הלך להרבי רבי מענדילי, והרבי קבלוהו בסבר פנים יפות.

(אוצר הסיפורים ח"ד א' ד' בשם הרח"צ מהריא"ז מרגליות ז"ל)

גו.

פעם אחת בא אליו רבי מפורסם מהס"מ – הודה אחר כך לה' שניצול ממנו ולא עשה עמו שום התחברות

פעם אחת אמר להרבנית, כי לא ידע שת עצות בנפשו, כי היום ערב שבת קודש לפנות לערב, יבוא אצלי רבי מפורסם והולך בבגדים לבנים, ובא אצלי עם החסידים שלו, והוא רחמנא ליצלן מסטרא אחרא

והרבה קליפות יבואו עמו, והאיך אוכל ליתן לו אפילו שלום, אמרה להרה"ק, הלוא לא תוכל לביישו, אחר שאילת שלום תלך פעם שנית להמקוה לטבול, אמר לה טוב טוב, כן אעשה, אבל האיך אוכל לישוב עמו אצל שולחן אחד, אמרה לו, אולי תוכל להכניעו ולעשות לו טובה, אמר לה, הוא דבר שאי אפשר, אמרה לו, אף על פי כן לא תוכל לביישו, תוכל לישוב עמו ביחד ולא לעשות עמו שום קרבות שבעולם, וכן עשה ויש עמו ביחד בכל יום השבת קודש ולא הביט בפניו, אחר כך אמר להרבנית כי ב"ה הצילו ה' מכת דיליה, ולא עשה לו שום התחברות.

פאר וכבוד סיפורים מהרה"ק מהר"ש מבעלזא דף 258

גז.

מעשה גורא מרבי א' שהיה מסטרא אחרא ובא אצל הרה"ק מצאנו זי"ע לתיקון

פעם אחת סיפר מרן הקדוש מצאנו זי"ע שהיה רבי א' גדול ומפורסם והיה לו חסיד א' עשיר ועתיר נכסין ובכל פעם שנסע אליו נסע עם עגלה מלא כל טוב להעניק לרבו, והיה היום נתהפך עליו הגלגל ואבד כל הוננו ונעשה עני גדול והיה בוש ליסע לרבו בידים ריקניות ועבר זמן רב ולא נסע, עד שאחזתו השתוקקות גדול ואמר לנפשו יהיה מה והתחיל ללכת רגלי עד שתעה ביער, פתאום נגלה אליו זקן א' ונשוא פנים ואמר לו אל תירא בני בוא ואראך אוצר גדול תחת אילן א' וכן היה שמצא שם אוצר גדול הון תועפות גם הראה לו את הדרך הישר לצאת מן היער, וכיוון שחזר לעשרותו קנה לו את הדרך הישר לצאת מן היער, וכיוון שחזר לעשרותו קנה לו שום עגלת צב ומלאו כל טוב ושוב נסע לרבו כמקדם, ויהי כאשר דרך על מפתן רבו ונתן לו שלום, אמר לו הרבי ידוע תדע שאני רואה שכל הונך ורכושך הוא מהסטרא אחרא רחמנא ליצלן, ועתה דע לך שנתפסת במצודתם, כשמוע החסיד הדברים

האלה נתחלחל מאוד וארכובותיו דא לדא נקשן והתחיל לבכות מאוד מאוד מאין הפוגות לפני רבו שיוציאו מהמבוכה הרעה הזאת, ויען הרב ויאמר אין לך שום עצה ומבוא להנצל מהם רק באם תאסוף כל הונך ורכושך ותלך שוב באותו היער ובאותו מקום שמצאת שם הזקן הנ"ל, ובאם יהי לך זכות אז יתגלה לך הזקן עוד הפעם ותפציר בו שיקבל ממך בחזרה את האוצר ובאם יתרצה אז יהיה לך תיקון, החסיד לא התמהמה הרבה ועשה הכל כמו שאמר לו רבו ונראה אליו הזקן והפציר בו שיואל לקבל בחזרה הרכוש שנתן לו, אז ענה הזקן רק בתנאי אחת אקח ממך בחזרה, באם תיסע תיכף לרכך ותאמר לו בשמי שידוע ידע שגם הוא בעצמו עם כל ה"הארוועניע" שלו הם גם כן שייכים אלינו רחמנא ליצלן, החסיד נרעש ונפחד לשמע אזנו אבל בעל כרחך הסכים לזה ונתן לו הכל בחזרה, ונסע תיכף לרבו ואמר לו כדברים האלה, כשמוע הרב כן אחזתו חיל ורעדה ונתכרכמו פניו וסגר עצמו בחדר מיוחד בהתבודדות, וכשיצא משם אמר למקורביו "ער אזי גערעכט" ועזב את הרעביסטעווע וקיבל על עצמו גלות, וסיים הרה"ק מצאנו זי"ע, יעצט וואלגערט ער זיך דא אונטער די טישן נאך א תיקון, זכותו יגן עלינו.

(והנה המעשה הזאת יסופר בכמה נוסחאות ובשם הרה"ק מנאסויד זי"ע שמעתי קצת בנוסח אחר, ובשם הרה"ק בעל שומר אמונים זי"ע שמעתי שסיפר שהרבי ההוא נעשה אחר כך יושב בצאנז).

ולסיומא דהך מילתא לא אמנע מלהודיע את אשר סיפר לי איש נאמן שהיה באותו מעמד אצל רבינו הקדוש מסאטמאר זי"ע, פעם אחת בסוף ימיו בתוך אחד השיחים סיפר א' מהמקורבים המעשה הזאת, וכהתימו לספר געה רבינו בבכיה גדולה עד מאוד, ולא היו יכולים להרגיעו עצמו כשעה ארוכה, ואתה קורא נעים עיין לעיל בפרק זה אות ל"ה שהרה"ק מלובלין בהאי פחדא יתיב שעה שמא הוא מאותן שכתוב עליהן מה לך לספר חוקי, גם הבאתי כמה פעמים מהרה"ק מקמארנא מה שאמר לו דודו הרה"ק מזידיטשוב זי"ע שבכל רגע הוא מפחד ועומד שמא אני מקליפת נוגה עיין לעיל אות ל"ז ואות

ל"ח, ועם הצדיקים האמיתיים האלה ארזי הלבנון קדושי עליון שהעניקו חמה בקומתן, ובזכותם אנו חיים על האדמה, ואין לנו מושג בגדלותם פחדו ורעדו כל ימי חייהם אם הם מסטרא דקדושה, מה נענין אנן בעניותן בדור האחרון הליזה והשפל והאפל שאין לנו עוד צדיקי אמת ומנהיגיים אמיתיים, ולעומת זה מנהיגי שקר נמצאים הרבה מאוד כארבה לרוב וכעלי האילנות כלשון הבעל שם טוב זי"ע המובא לעיל פרק ה' אות א' וב' בוודאי ובוודאי שאין לנו על מה להשען אלא על אבינו שבשמים לבקש ולהתחנן לפניו שיצילנו מצפרני הצבועים והשקרנים האלה הן אלה אשר מקליפת נוגה שרשעים והן מאותן אשר מקליפות אחרות נובעיהם, הרחמן הוא יצילנו מהם ומהמונם וירחם על עם עני ואביון ויוציאנו במהרה מאפילה לאור גדול, אמן כן יהי רצון.

(כעת בגמר ההדפסה שמעתי שפעם אחת סיפר מרן הקדוש מסאטמאר זי"ע עובדא זו וסיים בזה הלשון, דאם איז שוין געווען א רבי וואס איז געווען א מבין אויף א מטבע, עכלה"ק).

גח.

בין מרביצי תורה ברבים וישגם צדיקים וישגם עמלקים ממש ואי אפשר להבחין ביניהם

אבל אי אפשר לפי ראות העין לכאורה להבחין בין אלו לאלו מי הם מזרע עמלק שנזדככו ונעשו צדיקים גמורים ומי מהם שנשארו עמלקים, דלפי ראות העין נראין שנים לכולו קודש, ובאמת יש בין מרביצי תורה ברבים שני מינים יש שהם צדיקים גמורים ויש שהם עמלקים והם בכלל ארור המן ועל פניהם אינ ניכרים שהם מזרע עמלק שהארור המן יש לו פנים כזה ממש כמו הברוך מרדכי, ואך ורק בסייעתא דשמיא וברחמי שמים אפשר להנצל מאלו שהם מזרע עמלק.

ועל כן כששותין איזה כוסות יין ובאין על ידו אל האמת ועוזבין את

השקר לגמרי אז רואין שאי אפשר כלל להבחין בשכל האנושי מי הוא בכלל ברוך מרדכי ומי בכלל ארור המן, שאין לסמוך על שום איש בבירור לומר שהוא בכלל ברוך מרדכי, דגם ארור המן אומר תמיד בפיו שהוא רוצה רק תורה וכבוד שמים, ואם יתבוננו היטב בענין זה יראה כל אחד שהאמת הוא כך בעוונותינו הרבים ורק על ידי סיעתא דשמיא וברחמי שמים גדולים אפשר להנצל מהם ומהמונם, וזה פירוש הגמרא חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי שיבין בדעתו ויבוא לידי השגה זו שאין אנו יכולים להבחין מי הוא בכלל ארור המן ומי הוא בכלל ברוך מרדכי ונבקש רק מהבורא כל העולמים שיציל אותנו ונהי דבקים בדרך האמת בתורה הקדושה.

(חידושי תורה תשי"ז עמוד תקל"ו)

נט.

ממרביו תורה ברבים שהם מזרע עמלק סובלים כל הצרות

אבל יש גם בין לומדי תורה ברבים שהם עמלקים ממש שנשמותיהם הוא מזרע עמלק, וגם ישנם נשמות שנשארן בטומאת עמלק ומהם סובלים הכלל ישראל כל הצרות מאותן התלמידי חכמים שהם מזרע עמלק והולכים יד ביד עם הכופרים ה' ישמרנו.

(שב)

ס.

אסור להכניע עצמו לפני הערב רב

ודברי רש"י ז"ל נכונים, דמה שאמרו משה ואהרן ונחנו מה אמרו זאת

אל בני ישראל ולא אל הערב רב, כי לפני הערב רב אסור להכניע עצמו בשום פנים ואופן, כי בזה משפילים כח התורה והיראה וכח העבודה.
(חידושי תורה פרשת בשלה, עמוד קע"ט)

סא.

משה רבינו התפלל, שהשי"ת ימנה המנהיגים עד ביאת המשיח ולא יתמנו על ידי הערב רב

והנה כשעמד משה רבינו בתפלתו כאן וביקש, יפקוד ה' אלהי הרוחות, לא ביקש על המנהיג שיבוא אחריו לבד, כי באמת על זה לא היה לו כל כך לבקש, שהרי כבר ניבאו אלדד ומידד, משה מת ויהושע מכניס, אלא ביקש מהשי"ת על מנהיגי ישראל עד סוף כל הדורות, עד דורו של משיח, שראה ברוח קדשו שפלות הדור בעת ההיא, וראה שיהיו מנהיגים כאלה שיתחמנה על ידי הערב רב, מנהיגים זועים ומטעים את הדור מדרך הישר, ולכן ביקש אז משה מהשי"ת, יפקוד ה', שהשי"ת ימנה המנהיגים עד ביאת המשיח, ולא שיתמנו על ידי אינשי דלא מעלי מהדור השפל של לפני ביאת המשיח, כי מנהיגים כאלו לא יצלחו לעם ישראל, וגורמים הרס והיזק רב ועצום לכלל ישראל.

(חידושי תורה ודרשות מא"י, עמוד קנ"ה)

סב.

**משה רבינו עליו השלום התפלל עד הדור האחרון,
שהקדוש ברוך הוא בעצמו יהי המנהיג ולא יהיה כלל
מנהיג בשר ודם**

ואפשר עוד לפרש תפלת משה רבינו על פי מה שאמרו רז"ל, איש, זה הקדוש ברוך הוא שנאמר ה' איש מלחמה, דהנה כאשר התבונן משה רבינו וראה שפלות הדור שיהיה לפני ביאת המשיח, ואם יתמנה מנהיג על ידם יהיה חלילה הדבר להרס לדור, לכן ביקש מהש"ת, שאם חלילה צריך שיתמנה מנהיג על ישראל על ידי הערב רב מוטב שלא יהיה לישראל כלל מנהיג בשר ודם, אלא הש"ת בכבודו ובעצמו ינהיגם, וזהו שאמר יפקוד ה' וגו' איש על העדה, שהש"ת כביכול ימנה עצמו על העדה להנהיג את ישראל ולנהלם למען שמו יתברך, וכעין שאמרו במדרש עה"פ, וא"ל שד"י יתן לכם רחמים לפני האיש, זה הקדוש ברוך הוא.

(חידושי תורה ודרשות מא"י, עמוד קנ"ה)

סג.

**אהרן בחר יותר לעשות העגל, מלהיות מנהיג על ידי
הערב רב**

ובזה יובן גם ענין זה, דהרי אצל מעשה העגל ביקשו רק הערב רב שימנו להם מנהיג חדש, כדכתיב וירא העם כי בושש משה, והעם, הוא הערב רב כידוע, ולכן חשש אהרן למנות עליהם את כלב ואת נחשון, אף שידע שהם צדיקים גמורים, בכל זאת כיוון שכח הממשלה ביד השליח, הבין שאם יתמנו על ידי מחשבתם הרע של הערב רב יגיע

הדבר עד לידי שפיכות דמים, ויתר על כן, לא רק עבורם חשש אלא גם לעצמו חשש מזה, שאולי גם עליו תשפיע מחשבתם הרעה של הערב רב, ואז כשיחזור משה יקשה בעיניו להחזיר לו ההנהגה, ויגיע לידי כך שיקשה בעיני משה, וכדברי בעל התוס', ולכן החליט בנפשו שמוטב שיעשה העגל, שבוודאי יבוטל ויעשה עפר ואפר מיד כשיחזור משה רבינו, מלהיות מנהיג שנתמנה על ידי הערב רב, אף שעל ידי זה יכולים למנוע העגל.

(חידושי תורה ודרשות מא"י, עמוד קנ"ה)